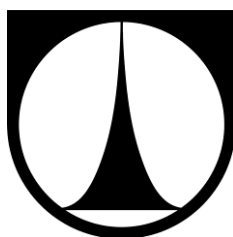

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

ODBORNÁ PRAXE JAKO SOUČÁST VZDĚLÁVÁNÍ NA STŘEDNÍ ŠKOLE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Liberec 2014

Bc. Martina Kyselá

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

ODBORNÁ PRAXE JAKO SOUČÁST VZDĚLÁVÁNÍ NA STŘEDNÍ ŠKOLE.

Bakalářská práce

Studijní program: B7507 – Specializace v pedagogice
Studijní obor: 7504R100 – Učitelství odborných předmětů
Autor práce: **Bc. Martina Kyselá**
Vedoucí práce: Mgr. Tibor Slažanský, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Martina Kyselá**
Osobní číslo: **P11000944**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Učitelství odborných předmětů**
Název tématu: **Odborná praxe jako součást vzdělávání na střední škole.**
Zadávající katedra: **Katedra pedagogiky a psychologie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Na základě analýzy aktuálního stavu realizace odborné praxe na vybrané střední škole navrhnout doporučení pro další vedení odborných praxí danou školou.

Analýza příslušných kurikulárních dokumentů.

Analýza organizování a řízení praxe na vybrané střední škole.

Analýza podílu praxe na odborném růstu žáků na vybrané střední škole.

Metody: obsahová analýza textových materiálů, dotazníkové šetření, pozorování.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

DRAHOVZAL, J., KILIÁN, O., KOHOUTEK, R. Didaktika odborných předmětů.

Brno 1997. 189s. ISBN 80-85931-35-4

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. 2., rozš. české vyd. Brno : Paido, 2010. 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.

PRŮCHA, Jan. Moderní pedagogika. 4., aktualiz. a dopl. vyd. Praha : Portál, 2009. 481 s. ISBN 978-80-7367-503-5.

RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM OBORU LOGISTICKÉ A FINANČNÍ SLUŽBY [on-line][30.10.2012], dostupné na

<http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP%203742M01%20Logisticke%20a%20financni%20slu>

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ? FINANČNÍ A LOGISTICKÉ SLUŽBY

[on-line][30.10.2012] dostupné na http://www.sou-trutnov.cz/storage/svp/SVP-Financni_a_logisticke_sluzby_od_1-9-2011.pdf

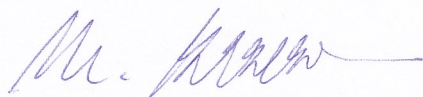
Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Tibor Slažanský, Ph.D.

Katedra pedagogiky a psychologie

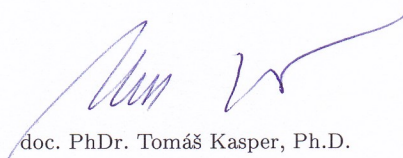
Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. prosince 2013**

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 10. ledna 2013

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Tiborovi Slažanskému, Ph.D., za odborné vedení konzultací, cenné rady a připomínky. Také touto cestou poděkuji všem, kteří mi po dobu studia na Technické univerzitě v Liberci pomáhali a byli mi oporou.

Anotace

V bakalářské práci je zjišťována a analyzována aktuální realizace odborné praxe na vybrané škole a je navrženo zlepšení. První část práce je zaměřena teoreticky. Jsou zde popisovány základní pedagogické pojmy, charakteristika Střední odborné školy a Středního odborného učiliště Trutnov, především souvislá mimoškolní praxe a odborný výcvik ve škole. Druhá část práce popisuje výzkumné šetření, které bylo provedeno mezi žáky oboru Finanční a logistické služby a jejich instruktory, kteří je vedou při mimoškolní praxi. Na základě tohoto šetření a práce bylo zjištěno, jak je realizováno organizování a řízení praxí ve škole i mimo ni, a byly vytvořeny návrhy na zlepšení.

Klíčová slova:

střední odborná škola, odborná praxe, odborný výcvik

Summary

This bachelor thesis identifies and analyzes the current state of practice in a selected school and suggests improvements for future organizing. Part one is theoretical. It describes basic educational concepts, characteristics of the Secondary Vocational School of Trutnov, especially continuous after-school practice and professional training at school. Part two describes a research which was carried out among the students of the financial and logistical services field and their instructors who lead their after-school practice. On the basis of this investigation, the way of practice organization and management both at school and outside of school has been found out and suggestions for improvement have been made.

Key words:

vocational school, professional practice, vocational training

OBSAH

ÚVOD	7
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	8
1.1 Terminologie pedagogiky	8
2 CHARAKTERISTIKA KONKRÉTNÍ ŠKOLY	11
2.1 SOŠ a SOU Trutnov	11
2.2 Historie školy	12
2.3 Vzdělávací obory	12
2.4 Absolvent	13
3 ORGANIZACE VÝUKY	14
3.1 Výuka na SOŠ a SOU Trutnov.....	14
3.2 Odborné praxe ve škole nebo ve školských zařízeních.	14
3.3 Odborná praxe mimo školu nebo mimo školské zařízení	18
3.4 Výhody a nevýhody praxe ve škole i mimo školu	20
3.5 Souhrn analýzy pramenů.....	22
4 CÍL, ÚKOLY PRÁCE.....	23
4.1 Cíl práce	23
4.2 Úkoly práce	23
5 METODOLOGIE	24
5.1 Vymezení problému.....	24
5.2 Výzkumné metody.....	24
5.3 Výzkumný soubor.....	24
6 VÝSLEDKY VÝZKUMNÝCH ŠETŘENÍ.....	26
6.1 Dotazníkové šetření	26
6.2 Souhrn dotazníkového šetření	32

6.3	Výsledky minirozhovoru.....	32
6.4	Souhrn minirozhovorů	34
7	NÁVRH.....	36
7.1	Náplň mimoškolní praxe	36
7.2	Nespokojenost s náplní souvislé praxe	36
7.3	Rozsah praxe mimo školu	37
7.4	Absolvování a kontrola praxe mimo školu	37
7.5	Vyučující odborného výcviku ve škole	38
7.6	Rozsah odborného výcviku ve škole	38
7.7	Vybavení učebny předmětu praxe ve škole	39
7.8	Budoucí zaměstnání v oboru studia	39
7.9	Odměna za absolvování odborné praxe mimo školu	40
7.10	Klasifikace mimoškolní praxe.....	40
7.11	Souhrn návrhu	41
8	DISKUZE	42
9	ZÁVĚR	43

Seznam použitých zkratk

APOST	software
ČP	Česká pošta, s. p.
ČSOB	Československá obchodní banka
DM	Domov mládeže
SOŠ a SOU	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště
SŠ	Střední škola
ŠVP	Školní vzdělávací program
ZŠ	Základní škola

ÚVOD

Každý člověk by měl vykonávat takové zaměstnání, pro které je dostatečně a vhodně kvalifikovaný. Mimo jiných i právě z tohoto důvodu, aby se jedinec stal takto způsobilým pro výkon určitého povolání, se neustále zdokonaluje příprava žáků. Střední škola má žáky připravit buď na další vzdělávání, nebo na budoucí povolání, a proto jsou praxe na středních školách tak důležité. Praxe jsou významné i z toho důvodu, že středoškolským vzděláváním prochází kolem 80 % populace. Střední škola a v rámci ní realizovaná odborná praxe má žáka připravit na profesní život v budoucnu, má žáky naučit pracovat s informacemi a používat je k zodpovědnému rozhodnutí, má jim pomáhat si uvědomit své vlastnosti a schopnosti, získat základní orientaci ve světě práce a uvědomit si úskalí, se kterými se mohou v pracovním životě setkat.

Z vlastní zkušenosti mohu říct, že praxe na střední odborné škole, mně i mým spolužákům, ukázala nové, dosud nepoznané věci. Škola pro nás byla po většinu školního roku nezáživná, brali jsme ji ve většině případů jen jako nutné zlo. Studování na střední škole pro nás znamenalo sezení v lavicích a učení se nepochopitelným a nepodstatným věcem. Teprve po absolvování praxe jsme konečně začali vidět souvislosti a propojení s teorií. Našli jsme smysl studování střední odborné školy. Mnozí z mých spolužáků začali uvažovat nad tím, že by to mohla být právě ta práce, kterou by chtěli zkusit, a do budoucna si v tomto oboru nalézt zaměstnání.

Bakalářská práce se věnuje výuce na středních odborných školách. Zabývá se především řízením odborné praxe. V bakalářské práci se zabývám odborným růstem a postojem žáků k odborným praxím od prvního až po čtvrtý ročník. Bakalářská práce je zaměřená na konkrétní školu a studijní obor, a to Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Trutnov, obor Finanční a logistické služby.

Inspirací pro vytvoření této práce byli žáci středních i vysokých škol, zejména pak chování některých z nich, jako například jejich úmyslné vyhýbání se praxi. Podnětem pro napsání této práce je mimo jiné i to, zda je možné nějakým způsobem podchytit, aby se žáci nedopouštěli podvodu a nefalšovali dokumenty o praxi.

Cílem této práce je na základě analýzy aktuálního stavu realizace odborné praxe na vybrané škole navrhnout doporučení pro další vedení odborných praxí danou školou.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Tato kapitola je věnována základním pedagogickým pojmům, jako jsou výchova, vzdělávání, edukace, učení, praktické vyučování a další.

1.1 TERMINOLOGIE PEDAGOGIKY

V české odborné pedagogické terminologii se vyskytuje mnoho pojmů. Názory na ně se různí, a také proto je tato oblast velmi problematická. Problémy se objevují i u tak základních pojmů, jako jsou výchova a vzdělávání.

1.1.1 Základní pedagogické pojmy

Výchova

Výchova patří mezi základní pedagogické pojmy. Pojem výchova lze zjednodušeně vysvětlit jednou větou. Za výchovu lze považovat proces, během kterého se člověk stává člověkem. Tvrzení, že člověk se stává člověkem pouze výchovou, pronesl řecký filozof a pedagog Platón. Výchova je tedy vše, co je dítěti vštěpováno nejen doma nebo ve škole, ale každý člověk je vychováván také prostředím, kterým je obkloповán. Existuje celá škála různých druhů výchovy, např.: výchova v rodině, ve škole, výchova tělesná, umělecká, mravní, výchova ke zdravému životnímu stylu, k názoru na svět a další.

Výchovu lze rozdělit na dvě části, a to výchovu v širším slova smyslu a v užším slova smyslu. Vladimír Jůva popisuje, že „*výchovou v širším smyslu můžeme rozumět záměrné, cílevědomé a permanentní působení na člověka*“ (Jůva 1995, s. 27). K. Vlčková zase píše, že „*výchovou v užším smyslu se obvykle rozumí proces primárně směřující k rozvoji postojů, potřeb a zájmů jedince, jehož výsledkem je změna charakteru či chování*“ (Macků 2008, s. 9).

Každý autor pedagogické publikace chápe a vysvětluje pojem výchova jiným způsobem. Vlastimil Pařízek je toho názoru, že „*výchova kultivuje vztah člověka ke světu*“, a díky ní se také „*utváří vztah člověka k přírodě, ke společnosti i k sobě samému*“. Zdůrazňuje, že důležitým znakem výchovy je „*záměrné, soustavné a organizované působení na člověka*“ (Pařízek 1994, s. 8). Jiří Pelikán má za to, že „*výchova je cílevědomým a záměrným vytvářením a ovlivňováním podmínek umožňující*

optimální rozvoj každého jedince v souladu s individuálními dispozicemi, a stimulující jeho vlastní snahu stát se autentickou, vnitřně integrovanou a socializovanou osobností“ (Pelikán 1995, s. 36).

Vzdělávání

K. Vlčková v knize Základní pedagogické kategorie a pojmy vysvětluje, že *„vzděláváním se obecně označuje proces záměrného a organizovaného osvojování vědomostí, jehož primárním výsledkem je vzdělání, klasifikace atd.“ (Macků 2008, s. 9).* Vzdělání se považuje za výsledek procesu vzdělávání.

Proces vzdělávání je založen na zásadách a cílech. Jednou z nejpodstatnějších zásad je, že vzdělávání je dostupné každému bez rozdílu rasy, barvy pleti, zdravotního stavu nebo velikosti majetku... Další důležitou zásadou je, že základní a střední vzdělávání pro občany České republiky či občany států Evropské unie je bezplatné. Jednou z determinujících kategorií v celém systému výchovy a vzdělávání jsou vzdělávací cíle. Mezi klíčové cíle vzdělávání patří např.: rozvoj osobnosti člověka, uplatňování lidských práv a svobod, pochopení a uplatňování principu rovnosti pohlaví, uplatňování a získávání znalostí o ochraně životního prostředí a další (Zákon č. 561/2004 Sb., § 2, odst. 1, písm. a-g).

Vzdělávání má různé formy a úrovně, např.: vzdělávání základní, střední, vysokoškolské, vzdělávání praktické a teoretické, vzdělávání všeobecné a odborné.

Edukace

V posledních letech se v odborné pedagogické literatuře stále častěji používá pojem edukace. Slovo edukace je společným termínem pro výchovu a vzdělávání. Jan Průcha edukaci definuje jako *„činnosti lidí, při nichž se nějaký subjekt učí a jiný subjekt mu toto učení zprostředkovává, tj. vyučuje“ (Průcha 2000, s. 16).*

Učení

„Učení znamená získávání zkušeností, utváření a pozměňování jedince v průběhu jeho života. Naučené je opakem vrozeného“ (Průcha 2000, s. 80).

Proces učení může probíhat buď bezděčně, tzn. živelně, spontánně, nebo záměrně, tj. cílevědomě, plánovitě. Bezděčné učení znamená, že se člověk učí životem v sociálním prostředí, jenž ho obklopuje. Záměrné učení se vyznačuje vysokou mírou

organizovanosti a nejčastěji má podobu navštěvování školy nebo jiných vzdělávacích institucí.

Průběh učení lze rozdělit do čtyř fází, a to motivační (kdy člověk musí najít důvod, proč se učit, např.: lepší zaměstnání, vyšší plat...), poznávací (člověk nejprve získá přibližný přehled, poté se teprve bude zabývat detaily), výkonovou (kdy už člověk dokáže pochopit problém, získané informace si umí propojit v jeden smysluplný celek) a kontrolní (která slouží ke kontrole, do jaké míry si jedinec látku osvojil) (www.zpaměti.cz).

Praktické vyučování

Praktické vyučování má sloužit k propojení teoretických poznatků s praxí. Praktické vyučování probíhá většinou ve specializovaných učebnách školy. Žáci mají praktická cvičení zaměřená podle specializace školy a oboru, který si zvolili pro své studium. Během praktického učení žáci pracují samostatně, či v menších studijních skupinách, na zadaném úkolu. Učitel, který je přítomen při praktickém vyučování, dohlíží a v případě potřeby usměrňuje průběh cvičení, a zároveň také hodnotí úspěšnost či neúspěšnost splněného úkolu.

„Základním znakem všech druhů praktického vyučování je vzájemné spojení duševní a fyzické práce, při které žáci získávají vztah ke zvolenému oboru, možnost ověření teoretických vědomostí v praxi, vytrvalost, důslednost, cílevědomost, vztah k hodnotám apod.“ (Čadílek, Loveček 2005, s. 97).

Střední odborná škola

Podle školského zákona je střední vzdělávání rozděleno do třech stupňů: střední vzdělávání, střední vzdělávání s výučním listem a střední vzdělávání s maturitní zkouškou. Střední odborná škola spadá do středního vzdělávání s maturitní zkouškou.

Střední odborná škola poskytuje žákům nejen potřebné dovednosti a vědomosti pro výkon povolání, ale také jim umožňuje získat všeobecné vzdělání. SOŠ zahrnuje mnoho oborů, např. technický, ekonomický, zdravotnický, pedagogický... Poskytuje úplné střední vzdělání, které je zakončeno maturitní zkouškou (státní i školní). Doba studia je zpravidla čtyři roky. Absolventi jsou buď schopni obstát na trhu práce, nebo mohou pokračovat v dalším studiu na vysoké škole nebo vyšší odborné škole (Sbírka zákonů č. 13/2005, § 1).

2 CHARAKTERISTIKA KONKRÉTNÍ ŠKOLY

Kapitola se zabývá vybranou střední odbornou školou, její historií, obory, které ke studiu nabízí a kompetencemi, kterými je žák při absolvování SOŠ a SOU Trutnov vybaven.

2.1 SOŠ A SOU TRUTNOV

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Trutnov sídlí na adrese Volanovská 243, v těsné blízkosti kruhového objezdu s výpadovkou na Hradec Králové. SOŠ a SOU Trutnov je školou státní, která nabízí studium pro přibližně 500 žáků. Ve škole se vyučuje anglický a německý jazyk. Žáci s trvalým bydlištěm mimo Trutnov mohou v průběhu studia využít ubytování v domově mládeže a celodenní stravování.

Obrázek 1: Budova Volanovská 243

Obrázek 2: Budova Pražská 131

Obrázek 3: Domov mládeže

2.2 HISTORIE ŠKOLY

Střední odborné učiliště Trutnov vzniklo v roce 1991 pod patronátem Okresního stavebního úřadu. Z počátku byly vyučovány pouze dva učňovské obory, a to zedník a truhlář stavebního oboru. V budově školy se nalézaly jen tři učebny a ve stejné budově byl také umístěn domov mládeže.

Protože po revoluci došlo ke zrušení Okresního stavebního úřadu, bylo rozhodnuto, že SOU nezanikne spolu s Úřadem, a po konkurzu v roce 1991 se zřizovatelem školy stalo Ministerstvo vnitra České republiky. Toho roku se škola rozrostla o další učňovské obory, a to tesař, instalatér a truhlář (výroba nábytku).

Dalším krokem v historii byla změna názvu školy z SOU Trutnov na SOU stavební, a také došlo ke změně patronátu na Ministerstvo hospodářství.

V roce 1996 dospělo SOU ke sloučení s učilištěm pekařů a cukrářů v Mladých Bukách. Slučování pokračovalo dále v roce 1997, kdy došlo ke spojení s poštovním učilištěm v ulici Pražská v Trutnově, které do té doby patřilo k SOU poštovní v Kolíně. V roce 1997 se opět změnil zřizovatel na Ministerstvo školství ČR, které vzápětí vystřídal Královéhradecký kraj (Historie školy 2012).

2.3 VZDĚLÁVACÍ OBORY

K dnešnímu dni škola nabízí širokou škálu oborů pro cca 500 studentů. Mezi učňovské obory patří např.: obor Kuchař, Číšník, Cukrář, Pekař, Zedník, Truhlář, Tesař, Instalatér nebo Manipulant poštovního provozu a přepravy. SOŠ a SOU nabízí také maturitní obory, a to Finanční a logistické služby, a nástavbový obor Gastronomie.

Výuka učňovských oborů probíhá ve čtrnáctidenních blocích, ve kterých se střídá teoretická část, realizovaná v budově ve Volanovské ulici (popř. na ul. Pražská), s odborným výcvikem. Odbornou výukou procházejí jednotlivé obory buď ve škole, nebo ve smluvních zařízeních jiných organizací (Charakteristika školy 2012).

2.4 ABSOLVENT

Absolventi studijního oboru Finanční a logistické služby jsou předurčeni k vykonávání zaměstnání na pobočkách pošt, bank a pojišťoven. Žák, který úspěšně ukončí studium v tomto oboru, je vybaven následujícími kompetencemi:

- „(...) ovládá poštovní, bankovní a účetní operace,
- uplatňuje marketingový přístup při nákupu a prodeji,
- orientuje se v daňové soustavě, popíše rozdíl přímých a nepřímých daní a zaúčtuje je,
- vyhotovuje písemnosti v předepsané formě,
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnanci,
- komunikuje plynule nejméně v jednom cizím jazyce,
- prezentuje výsledky své práce moderními metodami,
- ovládá práci s PC, zejména s kancelářskými aplikacemi, elektronickou komunikaci,
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí,
- přizpůsobí se měnícím se pracovním podmínkám, celoživotně se vzdělává (...)“ (ŠVP 2011, s. 4).

Kompetence v odrážkách jedna, čtyři a osm se zdokonalují při souvislé odborné praxi mimo školu

3 ORGANIZACE VÝUKY

V této kapitole jsou uvedeny podrobnosti o organizaci a řízení souvislé praxe mimo školu a odborného výcviku. V neposlední řadě jsou také popsány výhody a nevýhody praxe ve škole a mimo školu.

3.1 VÝUKA NA SOŠ A SOU TRUTNOV

Obor Finanční a logistické služby má podobu čtyřletého denního studia. Vedle běžných forem vyučování jsou kompetence žáků a žákyň rozvíjeny také při praktickém vyučování. Výuka praxe se koná ve specializované učebně, kde žáci simulují práci na přepážkách a učí se pracovat se specializovaným programem APOST, který je využíván na všech pobočkách České pošty. Výuka je rozdělena na teoretickou a praktickou část (ŠVP 2013, s. 9-10).

Žáci prvního, třetího a čtvrtého ročníku se účastní praxe v rozsahu dvou hodin za týden, zatímco u žáků druhého ročníku probíhá praxe tři hodiny týdně. Ve druhém a třetím ročníku žáci absolvují odbornou praxi také mimo školu. Tuto praxi vykonávají po dobu dvou týdnů, a to na pracovištích různých finančních, poštovních a logistických institucí. Odborná souvislá praxe mimo školu je součástí předmětu „praxe“ ve škole. Žák je klasifikován pouze jednou známkou na vysvědčení, která se skládá z obou částí, jak z odborného výcviku ve škole, tak ze souvislé mimoškolní praxe. Žáci prvního ročníku nemají odbornou praxi mimo školu z důvodu nedostatečných znalostí a dovedností k výkonu praxe. Snahou školy je vybavit žáky nejprve dostatečnými teoretickými vědomostmi, které mohou následně využít v praxi. Žáci čtvrtého ročníku nemají mimoškolní praxi zařazenou do školního vzdělávacího plánu z důvodu zkráceného školního roku a absolvování maturitní zkoušky. (ŠVP 2013, s. 16).

3.2 ODBORNÉ PRAXE VE ŠKOLE NEBO VE ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH.

„Učební praxe, odborná praxe nebo umělecká praxe se uskutečňuje v rozsahu stanoveném rámcovým vzdělávacím programem ve školách a ve školských zařízeních“ (Vyhláška č. 13/2005 Sb., § 15).

Hlavní budova SOŠ a SOU sídlí v Trutnově v ulici Volanovská 243. Výuka oboru Finanční a logistické služby ve větší části probíhá na odloučeném pracovišti školy, v ulici Pražská 131. Jsou zde učebny jak pro teoretickou, tak i pro praktickou

výuku. Třídy pro praktickou výuku jsou vybaveny počítači se speciálním programem APOST, ve kterém žáci simulují práci na přepážkách pošty.

Vyučující praxe

„Učební praxi, odbornou praxi nebo uměleckou praxi ve školách nebo školských zařízeních vyučuje učitel praktického vyučování nebo učitel odborných předmětů“ (Vyhláška č. 13/2005 Sb., § 15).

Vyučujícím odborné praxe (odborného výcviku) pro obor Finanční a logistické služby je na Střední odborné škole a Středním odborném učilišti Trutnov paní Bc. Pavlína Kašparová.

Rozsah praxe

Odborné praxe ve škole se účastní všichni žáci oboru Finanční a logistické služby od prvního až po čtvrtý ročník. Školní vzdělávací program přesně vymezuje rozsah praxe pro všechny ročníky. První ročník absolvuje celkem 64 hodin praxe, a to po dvou hodinách týdně. Druhý ročník má praxi v rozsahu 96 hodin, 3 hodiny za týden. Žáci třetího a čtvrtého ročníku se zúčastňují dvouhodinové praxe jednou za týden, přičemž praxe třetího ročníku je v rozsahu 64 hodin a čtvrtý ročník má praxi zkrácenou z důvodu maturitních zkoušek na 60 hodin za rok. Podrobný učební plán praxe prvního až čtvrtého ročníku je k nahlédnutí v přílohách A, B, C, D, bakalářské práce (ŠVP 2013, s. 149-155).

Odborná praxe ve škole probíhá v průběhu celého školního roku, který v České republice začíná zpravidla 1. září a končí 30. června. Jedním z práv každého ředitele školy je stanovit začátek a konec vyučování. Školní vyučování začíná ve většině škol na území ČR v 8 hodin, nejdříve může být zahájeno v 7 hodin ráno. Ve školském zákoně je uvedeno, že vyučování musí být bezpodmínečně ukončeno do osmé hodiny večerní. Délka vyučovací hodiny na většině středních i základních škol je 45 minut, kdežto vyučovací hodina odborné praxe na střední škole trvá 60 minut čistého času. Přestávky mezi vyučujícími hodinami trvají 10 minut, a to jak přestávka během odborné praxe, tak přestávka v běžném vyučování. Po druhé vyučovací hodině následuje přestávka delší, a to v rozmezí 15 až 20 minut.

Bezpečnost a zdraví při práci, hygiena práce

Podle zákoníku práce a zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání musí být poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci prokazatelné. Žáci před absolvováním první vyučovací hodiny v rámci odborné praxe ve škole stvrzují svým podpisem, že byli svým vyučujícím řádně proškoleni a seznámeni s bezpečnostními pravidly odborné praxe. Podpisový seznam, který žáci podepisují po seznámení s pravidly při praxi ve škole, je součástí příloh bakalářské práce, konkrétně příloha E.

V odborných pracovnách musí připadnout na jednoho žáka prostor minimálně 2m². Školní učebny musí být vybaveny odpovídajícím školním nábytkem. Zasedací pořádek ve třídě je řešen dle možností třídy (místnosti), ale také podle tělesných dispozic žáků, především pak jejich výšky, ale přihlíží se i k tomu, zda někdo nosí dioptrické brýle nebo má například nějakou sluchovou vadu. Odborné učebny musí být zajištěny vyhovujícím denním osvětlením. Jestliže jsou učebny vybaveny počítači, musí být vytvořeny vhodné podmínky pro jejich používání – musí být vyloučeno oslnění a stanovena je například i vzdálenost očí od obrazovky, jež má být minimálně 50 cm, optimálnější a zdravější pro stále se vyvíjející zrak středoškoláka je však 60 cm (Zákoník práce 2006).

Zákoník práce uvádí, že učebny určené pro vzdělávání musí splňovat určité mikroklimatické podmínky, především vytápění. Škola je povinna zajistit teplotu vzduchu ve třídě nejméně 20 až 22°C. Vlhkost vzduchu v místnostech školských zařízení musí být v rozmezí 40 až 60 procent. V letním období musí hodnota teploty v učebnách dosahovat maximálně 26°C. Třída musí být vybavena závěsy nebo žaluziemi proti vpuštění slunečního záření okny.

Kritéria splnění praxe

Školní vzdělávací program vymezuje podmínky, které musí žáci splnit, aby mohli úspěšně absolvovat odbornou praxi a tento předmět jim byl klasifikován. Mezi požadavky, které musí žáci zvládnout, patří:

- být samostatný,
- po každém okruhu učiva splnit písemný test,
- uplatnit nabyté znalosti v praxi,
- napsat a odprezentovat ročníkovou práci,
- prokázat dovednosti při vyplňování dokladů.

Hodnocení praxe

Hodnocení předmětu Praxe je započítáváno do celkové klasifikace. Podobně, jako na svých internetových stránkách uvádí SOŠ a SOU Mladá Boleslav, je prospěch žáka SOŠ a SOU Trutnov vymezen těmito stupni:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Stupeň 1 – výborný

Žák pracuje samostatně, je snaživý a tvořivý, ovládá učivo předepsané školním vzdělávacím plánem. Chápe vztahy mezi pojmy, definicemi a poznatky. Při hodinách je aktivní a zadané úkoly vykonává bezchybně. Bez problémů ovládá technická zařízení a umí vhodně využívat pomůcky. Žákův písemný i ústní projev je správný a odpovídající věku a zkušenostem. Žák je tvořivý a projevuje zájem o učení. Žák s hodnocením „výborný“ je na vyučovací hodinu vždy připraven.

Stupeň 2 – chvalitebný

S nepatrnou pomocí vyučujícího zvládá žák práci samostatně, zručnost žáka nedosahuje výborné úrovně, ale je snaživý a ve vyučovacích hodinách projevuje zájem o studovanou látku. Žákův výkon není stoprocentní, dopouští se drobných chyb. Jeho písemný a ústní projev je doprovázen určitými nedostatky.

Stupeň 3 – dobrý

Žák pro splnění úkolu potřebuje vedení učitele, nezvládá pracovat samostatně. Zadané úkoly plní včas, ale k vykonání potřebuje více času. V písemném a ústním projevu se objevují chyby. Výsledky práce žáka jsou často chybné, není snaživý, neprojevuje zájem o předmět.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák pro splnění úkolu potřebuje trvalé vedení učitele, neovládá učivo předepsané ŠVP. K plnění práce vyžaduje velké množství času a některé ze zadaných úkolů mohou být již nad rámec jeho schopností a dovedností. V písemném a ústním

projevu má vážné nedostatky. Samostudium způsobuje žákovi velké problémy a také v hodinách není aktivní, neprojevuje zájem o probíranou látku. Dopouští se hrubých chyb.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák není připraven na hodinu, ani s podporou učitele není schopen plnit zadané úkoly. Nezvládá používat technická zařízení a pracovní pomůcky. Zadanou práci neodevzdává ve stanoveném termínu. Nedokáže samostatně pracovat, jeho řečový i psaný projev je nedostačující.

3.3 ODBORNÁ PRAXE MIMO ŠKOLU NEBO MIMO ŠKOLSKÉ ZAŘÍZENÍ

„Učební praxe, odborná praxe nebo umělecká praxe se uskutečňuje v rozsahu stanoveném rámcovým vzdělávacím programem na pracovištích fyzických nebo právnických osob“ (Vyhláška č. 13/2005 Sb., § 15).

Jak SOŠ a SOU Trutnov uvádí na svém internetovém portále, má pro odbornou praxi mimo školu své smluvní partnery, u kterých mohou žáci vykonávat praxi. Těmito partnery jsou ČSOB, Komerční banka, Poštovní spořitelna a Česká pošta. Pokud si žáci nevyberou žádnou z těchto organizací pro uskutečnění povinné praxe, mohou si místo výkonu odborné praxe zajistit sami na pracovištích fyzických nebo právnických osob.

Vyučující praxe

Odborná praxe mimo školu a školské zařízení probíhá na pracovištích fyzických nebo právnických osob a za vedení a dozor žáků jsou odpovědní instruktoři praxe. Instruktoři se na dobu působení žáka ve firmě stávají pracovníci, kteří jsou pro tuto činnost předem určeni vedoucím organizace.

Rozsah praxe

Jak je uvedeno ve Školním vzdělávacím plánu SOŠ a SOU Trutnov, odborná praxe mimo školu a školské zařízení se týká žáků druhého a třetího ročníku, studujících obor Finanční a logistické služby. Žáci absolvují praxi v rozsahu dvou týdnů. Pro školní rok 2013/2014 se praxe koná od 19. 5. do 30. 5. 2014.

Pracovní doba mladistvých v rámci jejich odborné praxe je stanovena podle zákoníku práce na 8 hodin denně a čtyřicet hodin za týden. Povinností zaměstnavatele je

poskytnout zletilým osobám, žákům vykonávajícím praxi v jeho zařízení, po 6 hodinách nepřetržité práce přestávku, trvající nejméně 30 minut, na občerstvení a odpočinek.

U mladistvých musí být tato přestávka začleněna již po 4,5 hodinách práce. Přestávka je započítávána do pracovní doby žáka. (Mladistvým se rozumí osoba od 15 do 18 let.)

Bezpečnost a zdraví při práci, hygiena práce

V zákoníku práce je uvedeno, že zaměstnavatel je povinen dávat zvýšený pozor a věnovat více pozornosti žákům vykonávajícím praxi v jeho organizaci a také pro ně připravit vhodné pracovní podmínky. Zaměstnavatel ukládá žákům jen takovou práci, která je přiměřená jejich fyzickému a rozumovému vývoji. Je zakázáno zaměstnávat mladistvé na práci přesčas a práci v noci.

Kritéria splnění praxe

Aby žáci úspěšně splnili souvislou praxi mimo školu, musí praxi absolvovat v plném rozsahu, tj. navštěvovat firmu a plnit úkoly zadané instruktorem praxe, a odevzdat protokol o splnění praxe vyučující odborného výcviku, paní Bc. Pavlíně Kašparové. Záznam o praxi je součástí bakalářské práce v příloze G.

Hodnocení praxe

Souvislá praxe mimo školu je součástí celkového hodnocení předmětu „praxe“. K tomu, aby byl žák klasifikován, musí splnit všechna kritéria praxe. Hodnocení odborné praxe mimo školu je ve své podstatě stejné jako hodnocení praxe ve škole. Žák je za svůj výkon hodnocen na pětistupňové škále, výborně až nedostatečně (viz. kapitola 3.2 Hodnocení praxe). Zámka z odborné souvislé praxe tvoří 50 % v celkové klasifikaci. Druhá polovina je tvořena odborným výcvikem ve škole.

Pracovní smlouva

V případě, že se jedná o praxi mimo školu a školské zařízení, musí být sepsána smlouva mezi školou a místem vykonávání praxe. Podle Vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, musí smlouva obsahovat tyto náležitosti:

- „druh činností, které žáci při praktickém vyučování budou vykonávat,
- místo konání praktického vyučování,

- časový rozvrh praktického vyučování, jeho délku a den jeho zahájení,
- počet žáků, kteří se zúčastňují praktického vyučování,
- poskytování nástrojů a nářadí používaných při praktickém vyučování,
- způsob dopravy žáků do místa výkonu praktického vyučování,
- způsob odměňování žáků za produktivní práci,
- opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při praktickém vyučování,
- ochranná opatření, která musí být přijata, zejména s uvedením osobních ochranných pracovních prostředků“ (Vyhláška č. 13/2005 Sb., § 12).

Pracovní smlouva, která je uzavírána mezi SOŠ a SOU Trutnov a smluvními partnery či individuálně zvolenými firmami jednotlivými žáky, se nachází v příloze F. Smlouvu za SOŠ a SOU Trutnov podepisuje přímo ředitel školy.

3.4 VÝHODY A NEVÝHODY PRAXE VE ŠKOLE I MIMO ŠKOLU

Praktické vyučování ať už ve škole, nebo v jiném zařízení, by mělo sloužit k propojení teoretických poznatků s praxí a připravit žáky k výkonu činností spojených s jejich případným budoucím povoláním. Ne každý odborný praktický výcvik žákovy dovednosti rozvíjí. Jak praxe ve škole, tak i praxe mimo školu má svá pro a proti.

Tabulka 1: Výhody a nevýhody praxe ve škole

Výhody	Nevýhody
- Výuka odborné praxe ve škole či ve školském zařízení je velmi intenzivní a pomáhá žákům propojovat teorii s praxí. - Žáci prvního ročníku nejsou tzv. vhozeni do vody. Snahou a cílem vyučujícího odborného výcviku je naučit žáky a vysvětlit jim vše od úplného začátku, připravit je pro výkon budoucího povolání. - Učitelé praxe přímo dozorují nad žáky a kontrolují jejich účast na hodinách praktického vyučování.	- Ne vždy odpovídá praxe ve škole skutečným požadavkům zaměstnavatele na své zaměstnance. - Žáci v průběhu praxe ve škole nejsou dostatečně motivováni, a motivace je přitom nejdůležitějším „hnacím motorem“ k učení a zájmu o studovaný obor.

Tabulka 2: Výhody a nevýhody odborné praxe mimo školu

Výhody	Nevýhody
- Žáci mají možnost nahlédnout do fungování a organizace jednotlivých firem a zjistit, jaký je pracovní život a pracovní náplň jednotlivých zaměstnanců. - Pokud způsobí žák svým výkonem praxe zaměstnavateli škodu, nenese za ni jakoukoli odpovědnost.	- Odborná praxe mimo školu není realizována v dostatečném rozsahu, účastní se jí jen žáci druhého a třetího ročníku, a to jen po dobu dvou týdnů za rok. - Instruktorka nemá možnost věnovat se žákovi v takové míře, jak by bylo potřeba, aby byla praxe pro žáky opravdu přínosná. - Není v možnostech vyučujících, aby v průběhu praxí kontrolovali docházku všech žáků do firem. Někteří žáci odbornou praxi neabsolvuji, pracovní smlouvu a dokumenty o praxi zfalšují. - Instruktorka praxe nejsou pedagogičtí pracovníci, jejich vedení žáka nemusí být optimální, tj. nevede k vhodnému rozvoji žákových praktických dovedností. - Pracovní smlouva uvádí, že žák během svého působení ve firmě provádí „neproduktivní činnost“, proto za své výkony není nijak oceňován, přestože pracuje jako běžný zaměstnanec firmy.

V tabulkách číslo jedna a dvě jsou uvedeny výhody a nevýhody praxe ve škole a mimo školu. Tyto výhody a nevýhody jsem sepsala z vlastní zkušenosti, jelikož jsem absolvovala SOŠ a SOU Trutnov obor Peněžní a poštovní služby, který je velice podobný oboru Finanční a logistické služby. Tabulky byly podkladem pro sestavení otázek v dotazníkovém šetření.

3.5 SOUHRN ANALÝZY PRAMENŮ

Tato kapitola obsahuje krátké ohlédnutí za získáváním a zpracováváním materiálů, tzn. tvorbou první části bakalářské práce, kapitoly 1 Teoretická východiska.

Jedním z úkolů této práce bylo prostudovat a analyzovat dostupnou literaturu o praktickém vyučování ve škole a mimo školu, což pro mě byl při psaní této práce úkol nejtěžší. Přestože praxe na středních školách není nic nového, publikací na toto témat neexistuje příliš mnoho, spíše naopak. Bylo velmi těžké najít materiály, ze kterých bych mohla čerpat.

Dalším úkolem bylo poskytnout základní informace o organizování a řízení praxe na vybrané střední škole (SOŠ a SOU Trutnov, obor Finanční a logistické služby). Získat informace o řízení a organizování praxe na vybrané střední škole bylo poměrně snadné. Paní Bc. Pavlína Kašparová, vyučující odborného výcviku, byla velice vstřícná a nápomocná, poskytla mi celou řadu užitečných informací.

4 CÍL, ÚKOLY PRÁCE

4.1 CÍL PRÁCE

Cílem práce je na základě analýzy aktuálního stavu realizace odborné praxe na vybrané střední škole navrhnout doporučení pro další vedení odborných praxí danou školou.

4.2 ÚKOLY PRÁCE

Úkoly bakalářské práce jsou následující:

- analyzovat příslušné kurikulární dokumenty,
- poskytnout základní informace o vybrané střední škole (Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Trutnov),
- analyzovat organizování a řízení praxí na vybrané střední škole,
- připravit formulář dotazníkového šetření,
- zajistit vyplnění formulářů,
- realizovat minirozhovory s instruktory praxe,
- vyhodnocení dotazníkového šetření a minirozhovorů,
- analyzovat podíl praxe na odborném růstu žáků na vybrané střední škole,
- sepsat závěrečnou práci.

5 METODOLOGIE

Nejdůležitější a nejvíce nápomocnou publikací pro posouzení a volbu nejvhodnějších výzkumných metod byla kniha Úvod do pedagogického výzkumu od Petra Gavory.

5.1 VYMEZENÍ PROBLÉMU

Výzkum byl zaměřen na propojení teoretického a praktického vyučování, tedy odbornou školní i mimoškolní praxi. Zabýval se nejen názory žáků na vykonávání praxe ve škole i mimo ni a jiná školní zařízení, ale také na názory instruktorů praxe, kteří mají na starosti žáky během souvislého mimoškolního praktického výcviku. Výzkum si kladl za cíl zjistit účelnost praxe.

5.2 VÝZKUMNÉ METODY

Pro sběr a vyhodnocení potřebných informací bylo zvoleno dotazníkové šetření, které mělo podobu anonymního dotazníku, složeného převážně z uzavřených otázek (tzn. výběr z možných odpovědí). Dotazník je k nahlédnutí v přílohách bakalářské práce, konkrétně v příloze H.

Jako druhá výzkumná metoda pro získání dalších dat vyžitych pro výzkum, byl realizován rozhovor. Podoba rozhovoru je k vidění v příloze CH.

Samotný výzkum byl zrealizován v lednu 2014.

5.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR

Výzkumným souborem pro dotazníkové šetření byli žáci SOŠ a SOU Trutnov, instruktoři praxe pak byli výzkumným souborem pro další výzkumnou metodu, rozhovor.

Ke spolupráci byli osloveni žáci třetího a čtvrtého ročníku SOŠ a SOU Trutnov, oboru Finanční a logistické služby. Pro výzkum byly zvoleny pouze tyto dva ročníky z toho důvodu, že žáci prvního a druhého ročníku zatím soustavnou praxi mimo školu neabsolvovali. K vyplnění dotazníkového šetření bylo vybráno celkem 36 žáků obou pohlaví ve věku od sedmnácti do dvaceti let.

Pro rozhovor byli vybráni instruktoři praxe (konkrétně šest z nich), kteří mají žáky SOŠ a SOU Trutnov na starosti při výkonu jejich odborného praktického výcviku mimo školu a školní zařízení.

6 VÝSLEDKY VÝZKUMNÝCH ŠETŘENÍ

Kapitola číslo šest informuje o výsledcích výzkumného šetření. Pro zjištění aktuálního stavu odborných praxí na střední škole oboru Finanční a logistické služby je použit dotazník a minirozhovor. Dotazníkové šetření je určeno pro žáky školy a minirozhovor pro instruktory, kteří vedou žáka v průběhu mimoškolní souvislé praxe a zodpovídají za něj.

6.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

V této kapitole jsou zpracovány a vyhodnoceny výsledky dotazníkového šetření. Výsledky jsou zpracovány do několika okruhů (kapitoly 6.1.1 až 6.1.10) podle zaměření jednotlivých otázek dotazníkového šetření.

6.1.1 Absolvování souvislé praxe

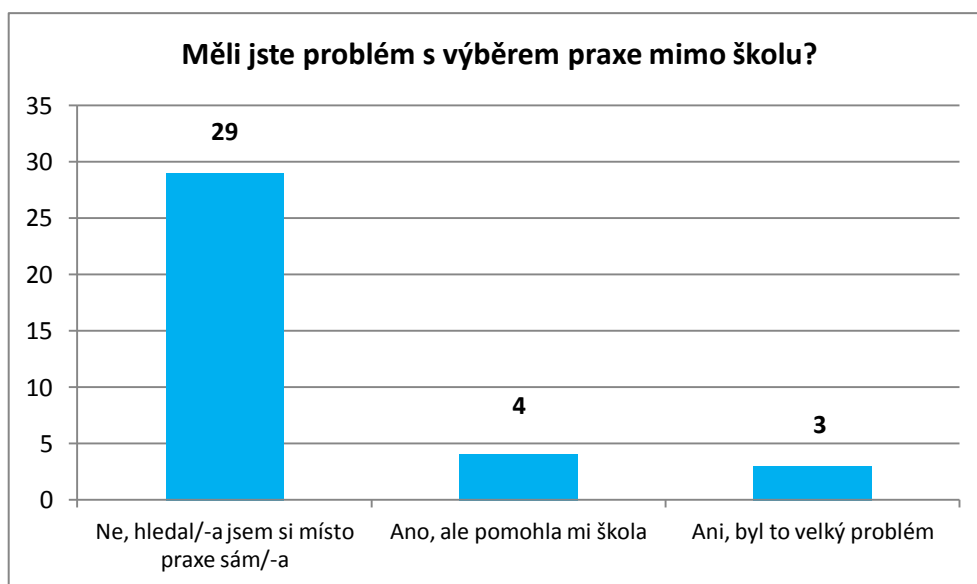
Podle výsledku šetření otázky číslo šest je zřejmé, že téměř všichni žáci třetího a čtvrtého ročníku oboru Finanční a logistické služby absolvovali povinnou souvislou praxi mimo školu. Z 36 žáků na souvislou praxi chodilo po celou dobu 30 žáků, 4 žáci na praxi chodili, ale již plně nedodrželi stanovenou dobu určenou pro souvislou praxi. Zjistila, jsem, že jen dva studenti zfalšovali dokumenty důležité pro plnění praxe a pro konečné vyhodnocení.

Tato otázka mě velice překvapila, tedy spíše její výsledky. I já jsem chodila na SOŠ a SOU Trutnov a absolvovala jsem praxi ve druhém a třetím ročníku. Pamatuji si, že souvislou praxi ve druhém ročníku jsem absolvovala v úplném rozsahu. Mimoškolní praxi ve třetím ročníku jsem si trochu zkrátila. Navštěvovala jsem firmu, ale ne v rozsahu jaký jsme měli stanovený.

Zarazilo mě, když jsem se z dotazníku dozvěděla, že z 36 žáků dva na praxi nechodili a zfalšovali materiály. A jen čtyři žáci ji splnili, ale ne v celém rozsahu.

6.1.2 Výběr místa pro absolvování souvislé praxe

Čtvrtá otázka dotazníkového šetření zjišťuje problematiku nalezení místa pro absolvování souvislé mimoškolní praxe.

Graf 1: Výběr místa pro absolvování souvislé praxe

Jak vyplývá z grafu jedna, 29 žáků našlo místo pro vykonávání souvislé mimoškolní praxe samo. Čtyřem žákům pomohla škola s výběrem firmy, kde by mohli nastoupit na praxi. Zbylí tři žáci měli problém s vyhledáním mimoškolní praxe. Školu ale přesto nepožádali o pomoc a s tímto problémem se i přes těžkosti vypořádali sami.

6.1.3 Náplň souvislé praxe

Otázka číslo jedna zjišťuje, jak podle žáků souvisí náplň praxe mimo školu s oborem studia. Zde se názory žáků velmi odlišovaly. Jedenáct žáků z 36 odpovědělo, že se ve škole učí úplně něco jiného, než co potřebovali při mimoškolní praxi. 12 žáků se domnívá, že náplň praxe mimo školu souvisela průměrně s jejich oborem studia, že některé získané poznatky ve škole při praxi uplatnili a některé nikoli. 13 žáků si myslí, že při souvislé praxi si vyzkoušeli to, co je ve škole naučili.

Na tuto otázku navazuje hned další otázka číslo dvě. Ta zní takto: Pokud jste byl/-a alespoň částečně nespokojen/-a s náplní praxe mimo školu, v čem vidíte chybu? Alespoň částečně nespokojeno bylo 23 žáků z 36 dotazovaných.

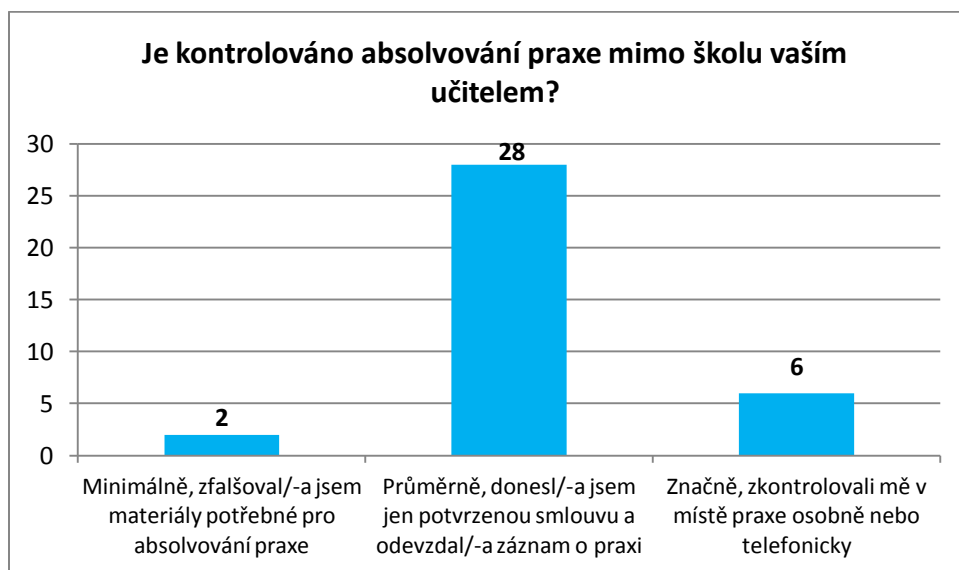

Graf 2: Náplň souvislé praxe

Jak znázorňuje graf číslo dvě, devět žáků uvedlo, že svoji nespokojenost vidí v nevhodném výběru místa pro souvislou praxi. Čtyři žáci odpověděli, že největší chyba pro ně spočívá v neschopnosti a nezáměru poskytovatele mimoškolní praxe. Největší počet žáků, a to 10, si myslí, že byli nedostatečně připraveni na praxi ze školy.

6.1.4 Docházka na praxi mimo školu

Otázka číslo šest v dotazníkovém šetření má za úkol zjistit, jestli jsou žáci při navštěvování firem během své souvislé mimoškolní praxe kontrolováni ze strany školy, kterou zastupuje učitelka odborného výcviku.

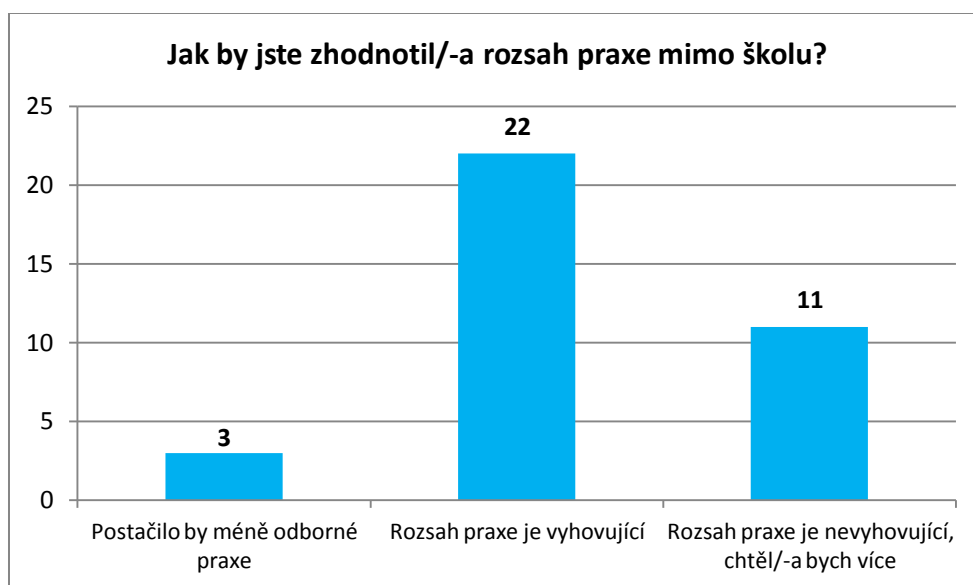

Graf 3: Docházka praxe mimo školu

Jak ukazuje graf 3, dvou žákům se podařilo zfalšovat dokumenty potřebné pro absolvování praxe. 28 žáků splnilo podmínky, donesli potvrzenou smlouvu a odevzdali záznam o praxi. A teď něco, co si myslím, že není správné ze strany školy. Pouze šesti žákům z 36 se stalo, že je buď osobně, nebo telefonicky zkontrolovali při souvislé mimoškolní praxi.

6.1.5 Rozsah souvislé praxe

Otázka číslo tři dotazníkového šetření zjišťuje, jak žákům vyhovuje rozsah praxe mimo školu. Když porovnáme výsledky mezi třetím a čtvrtým ročníkem, tak z nich vyplývá, že žáci čtvrtého ročníku, kteří už absolvovali souvislou praxi dvakrát, jsou s rozsahem hodin určených pro mimoškolní praxi spokojeni. Ale žáci třetího ročníku, kteří byli na praxi zatím jednou, a ještě jednou je to čeká, byli buď spokojeni, nebo by chtěli rozšířit rozsah praxe.

Graf 4: Rozsah souvislé praxe

Jak je patrné z grafu číslo čtyři, třem žákům z 36 by stačila menší časová dotace hodin. 22 žáků si o rozsahu praxe mimo školu myslí, že je vyhovující. Jedenáct žáků by uvítalo rozšíření doby mimoškolní praxe. V dotazníku žáci mohli uvést, jak by si to rozšíření souvislé praxe představovali. Nejčastější odpovědi žáků bylo, že by chtěli praxi 4krát ročně po dobu 14 dní. Druhá nejčastější odpověď byla, že žáci chtějí týden školy a týden mimoškolní praxe.

6.1.6 Přínos mimoškolní praxe

Na otázku sedm, v čem spatřujete největší přínos souvislé mimoškolní praxe (možnost volby více možností), žáci odpověděli následovně:

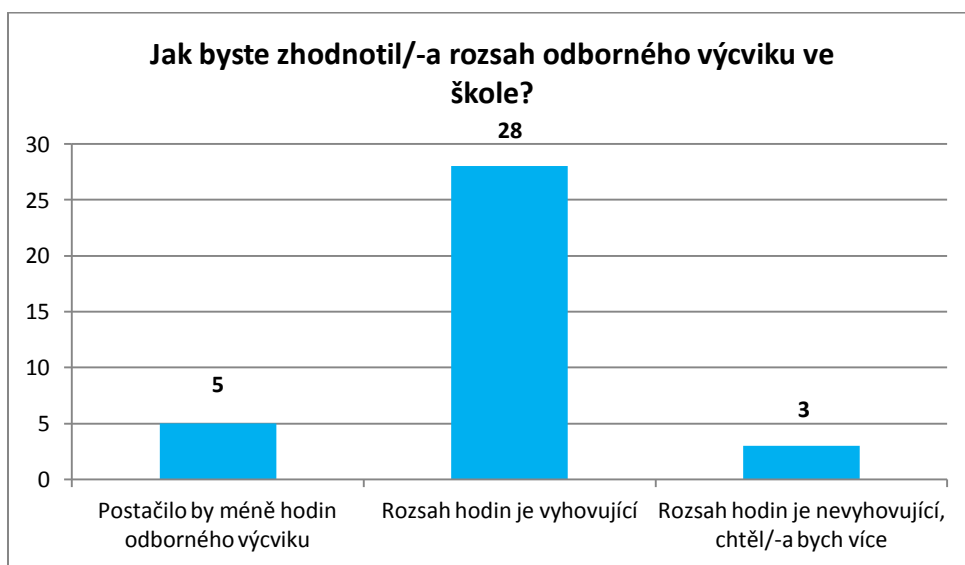
- 7 žáků uvedlo splnění požadavků školy,
- 29 žáků spatřuje největší přínos souvislé mimoškolní praxe v nabytí zkušeností,
- 18 žáků napsalo, že seznámení s prostředím,
- 24 žákům se mimoškolní praxe pomohla k získání nových dovedností,
- jednomu ze žáků mimoškolní praxe přinesla další spolupráci a to ve formě prázdninové brigády.

6.1.7 Spokojenost s vyučujícím odborného výcviku ve škole

Několik otázek dotazníku je zaměřeno na praxi ve škole. V otázce číslo osm se žáků ptám na to, jak jsou spokojeni s vyučujícím odborného výcviku ve škole. Z výsledků vyplynulo, že žáci jsou s vyučujícím spokojeni. Toto uvedlo 30 žáků. Pouhých 6 žáků naznačilo, že jsou nespokojeni s pedagogickým pracovníkem pro předmět odborný výcvik.

6.1.8 Rozsah, kritéria splnění a hodnocení odborného výcviku

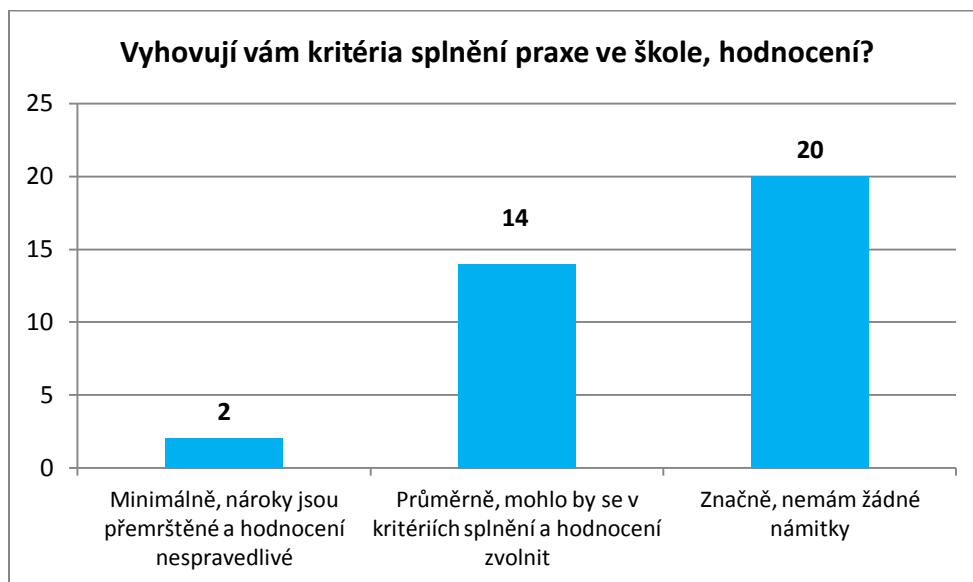
Na toto téma jsem se již ptala v otázce číslo tři. Tam mě, ale zajímal rozsah souvislé mimoškolní praxe. V otázce číslo devět se ptám žáků, jak by zhodnotili rozsah odborného výcviku ve škole.

Graf 5: Rozsah odborného výcviku

Jak dokazuje graf pět, pěti žákům by stačilo méně hodin odborného výcviku. 28 žáků odpovědělo, že počet hodin odborného výcviku jim stačí. Pouze tři žáci byli nespokojeni s rozsahem hodin odborného výcviku a chtěli by více. Žáci prvního, třetího a čtvrtého ročníku mají dotaci dvou hodin týdně pro odborný výcvik. Druhý ročník má tři hodiny týdně. Žáci, kteří odpověděli, že by chtěli více odborného výcviku, mohli v dotazníku doplnit, jak by si rozšíření hodin představovali. Nejvíce žáků odpovědělo, že by se jim líbilo mít odborný výcvik v rozsahu 6 hodin za týden.

Desátá otázka šetření zjišťuje, zda žákům vyhovují kritéria splnění praxe a její hodnocení.

Graf 6: Kritéria splnění odborného výcviku a hodnocení

Jak ukazuje grafické zpracování výsledků na otázku, zda respondentům vyhovují kritéria splnění praxe ve škole a hodnocení, dva žáci odpověděli, že nároky jsou přemrštěné a hodnocení odborného výcviku nespravedlivé. 14 žáků se domnívá, že by se mohlo trochu zvolnit v hodnocení odborného výcviku. Dvacet žáků nemá žádné problémy s kritérii a hodnocením předmětu.

6.1.9 Vybavení učebny odborného výcviku

V otázce číslo jedenáct se dotazníkové šetření zaměřuje na vybavení učebny odborného výcviku ve škole. 27 z 36 respondentů odpovědělo, že v učebně odborného výcviku jsou problémy s technikou na denním pořádku.

6.1.10 Budoucí zaměstnání

Na závěr mého dotazníkového šetření jsem ještě položila žákům dvanáctou otázku. Zajímalo mě, zda žáci uvažují o možnosti nástupu do zaměstnání v oboru stejném nebo příbuzném, který studují. V této otázce se názory třetího a čtvrtého ročníku lišily.

Jak jsem předpokládala, tak žáci třetího ročníku ještě nemají zcela jasno, co by chtěli v životě dělat. Jedenáct žáků z 19, odpovědělo, že neví. Jeden žák nechce pracovat v oboru, který studuje a sedm žáků by ve stejném či podobném oboru, který studují, chtělo pracovat.

Žáci čtvrtého ročníku mají o své budoucnosti přeci jen jasněji. Už se jim blíží maturita a konec studia na střední škole. Pět žáků ze sedmnácti by chtělo pracovat ve stejném oboru, který studují. Osm žáků chce pracovat v jiném oboru a čtyři žáci se ještě nerozhodli.

6.2 SOUHRN DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

U dotazníkového šetření byla návratnost stoprocentní díky dobře zvolené technice získávání dat (osobním kontaktem), a výsledky lze tedy považovat za objektivní a spolehlivé. Jistou zásluhu za vyplnění všech dotazníků bych přiznala také paní učitelce Bc. Pavlíně Kašparové, která byla v průběhu šetření ve třídě se mnou a pomáhala mi s dozorem a kontrolou nad žáky.

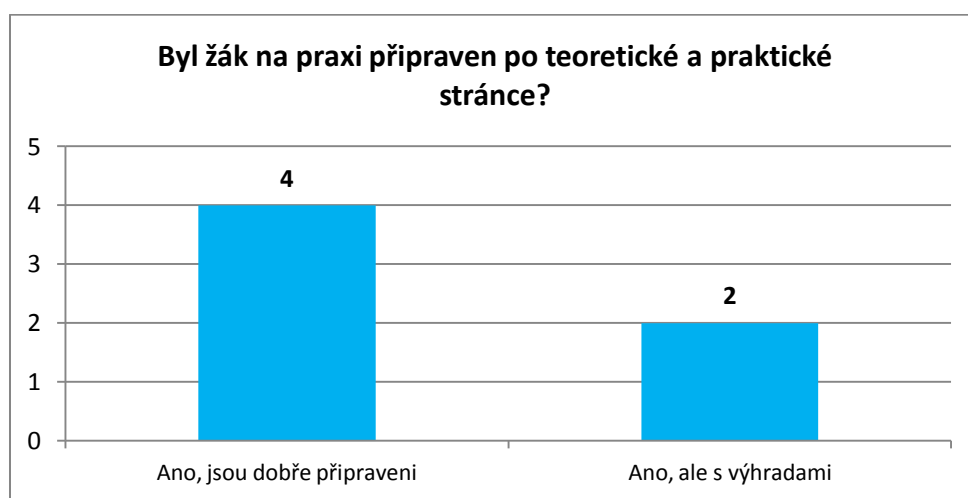
6.3 VÝSLEDKY MINIROZHOVORU

V této kapitole se zabývám výsledky minirozhovoru. V rozhovoru se ptám šesti instruktorů. Minirozhovor je v příloze CH. Instruktor vede žáka v průběhu mimoškolní souvislé praxe a zodpovídá za něj. Vybrala jsem si instruktora z České pošty, s.p., z cestovní kanceláře T-Split Tour, s.r.o., z banky Raiffeisenbank, a.s., z cestovní

kanceláře Exim Tour, a.s., z firmy Partners Financial Services, a.s., a z firmy Semet, s.r.o. Výsledky jsou zpracovány v kapitolách 6.3.1 až 6.3.4.

6.3.1 Přípravenost žáků na mimoškolní praxi

Instruktorům jsem položila první otázku. Byli žáci SOŠ a SOU Trutnov oboru Finanční a logistické služby na souvislou praxi mimo školu připraveni, jak po teoretické, tak po praktické stránce?

Graf 7: Přípravenost žáků na mimoškolní praxi

Jak je znázorněno v grafu číslo sedm, převážná většina instruktorů si myslí, že žáci byli na praxi dobře připraveni. Instruktoři si hodně pochvalovali, jak žáci umí pracovat s počítačem. Dva instruktoři odpověděli, že se mají ještě co učit. Ale to asi všichni lidé na světě. Slečna Zuzana Laštovičková, pracovnice pobočky Exim Tours, a. s., mi na tuto otázku odpověděla: „Po teoretické stránce měli žáci značné nedostatky, ale po nastudování potřebných materiálů plnili zadanou práci dobře. Po praktické stránce si nemůžu stěžovat“.

6.3.2 Zlepšení

V otázce číslo dva jsem se zeptala, na co by se učitelé ve škole měli zaměřit. Co by měli žáky ještě učit. Paní Jana Kubičková z cestovní kanceláře T-Split Tour, a. s., odpověděla: „Pokud se budou dělat i nadále praxe v cestovní kanceláři, žáci by měli být obeznámeni alespoň o základech cestovního ruchu“. Slečna Hanáková z Raiffeisenbank, a.s., by chtěla poradit učitelům, aby se zaměřili na finanční gramotnost. Prý se jí čím dál

častěji stává, že k ní chodí klienti a žádají o úvěr, i když jsou již zadluženi. Z firmy Semet, s.r.o., se paní Ivana Erlebachová domnívá, že žáci by se měli zdokonalit v cizích jazycích. Ostatní instruktory nenapadlo, na co by se měla škola, popřípadě učitelé zaměřit při výuce.

6.3.3 Časový rozsah praxe

Na otázku: Zdá se Vám vyhovující časový rozsah praxe? (14 dní za rok), odpověděl každý instruktor jinak, a to následovně:

- pracovnice z cestovní kanceláře T-split Tour, a.s., byla jako jediná spokojená s rozsahem 14 dní mimoškolní praxe za rok, pro druhý a třetí ročník,
- instruktor z ČP navrhl také souvislou praxi 14 dní za rok, ale pro všechny studijní třídy, od prvního po čtvrtý ročník.,
- zaměstnankyně Raiffeisenbank by doporučila praxi mimo školu v rozsahu dvou až tří týdnů každý půlrok,
- paní Ivana Erlebachová z firmy Semet, s.r.o., si myslí, že by byl nejlepší rozsah praxe jeden měsíc v každém ročníku a bylo by jedno, zda si jí žák udělá během prázdnin nebo školního roku,
- instruktorka z cestovní kanceláře Exim Tour, a.s., odpověděla: „14ti denní praxe je z mého pohledu nedostatečná. Za tak krátkou dobu není možné se v dané profesi dostatečně zorientovat“.,
- Roman Hájek ze společnosti Partners Financial Services, a.s., říkal, že by žákům postačil jeden týden praxe ve druhém a třetím ročníku.

6.3.4 Připomínky na organizaci praxe

Nikdo z vybraných instruktorů neměl žádné připomínky k organizování mimoškolní praxe. Všichni instruktoři si organizaci souvislé praxe vychvalovali. Říkali, že dostatečně včas vědí, kdy žáci přijdou na praxi, a že dokumenty mají v pořádku.

6.4 SOUHRN MINIROZHovorů

Komunikace s instruktory kvůli vyplnění otázek minirozhovoru byla složitá. Kontakty na ně jsem hledala na internetových stránkách jednotlivých firem. Přimět je k zodpovězení čtyř otázek trvalo v některých případech i déle než měsíc. S některými

instruktory jsem si proto sjednala osobní schůzku, někdo byl ochotný mi na otázky odpovědět po telefonu a někteří z instruktorů, kterých však nebylo mnoho, dokonce přes e-mail.

7 NÁVRH

Cílem bakalářské práce je navrhnout doporučení pro další vedení odborných praxí. Na základě stanoveného cíle a výsledků výzkumného šetření byl vytvořen návrh, který je strukturován poslopně podle otázek v dotazníkovém šetření. Následují další návrhy pro zlepšení praxe, které nevyplývají přímo z výzkumného šetření, nýbrž z vlastních zkušeností autorky práce.

7.1 NÁPLŇ MIMOŠKOLNÍ PRAXE

Téměř třetina žáků oboru Finanční a logistické služby se domnívá, že odborná praxe, kterou absolvovali mimo školu, neměla nic společného s oborem, který studují.

Jak tomu předejít? Jsem toho názoru, že škola by neměla umožnit žákům plnit praxi ve firmách, které přímo nesouvisejí s oborem studia žáků. Škola, či vyučující odborného výcviku ve škole a zajišťovatelka odborné práce mimo školu, paní Bc. Pavlína Kašparová, by toto měla ohlídat. Praxe ve firmě, která přímo souvisí s oborem studia, by měla být jednou z podmínek pro žáky, kteří si sami hledají místo, kde odbornou praxi absolvují. Pak by se nestávalo, že žáci půjdou na souvislou praxi například do cestovních kanceláří. Ve školním vzdělávacím plánu SOŠ a SOU Trutnov (37 – 42 – M/01 Logistické a finanční služby) není zařazen žádný takový předmět jako cestovní ruch, jemuž by odpovídala praxe právě v cestovních kancelářích či agenturách.

Žák si může firmu a místo pro svou mimoškolní praxi vybrat sám. Nemusí absolvovat praxi v Trutnově nebo Královéhradeckém kraji, kde studuje. Pokud se žákovi nedaří nalézt firmu, která by ho přijala pro vykonání praxe, pomůže mu škola, která se v tomto případě obrátí na firmy, se kterými má smluvní vztah, a žák si splní svou povinnou mimoškolní praxi tam.

7.2 NESPOKOJENOST S NÁPLNÍ SOUVISLÉ PRAXE

Žáci, kteří v dotazníkovém šetření odpovídali, že byli alespoň částečně nespokojeni se svou mimoškolní praxí, uvedli (konkrétně 9 z nich), že důvodem nespokojenosti byl právě nevhodný výběr místa pro plnění odborné praxe. Doporučení pro toto úskalí je již řešeno v předešlém odstavci 5.1.

Čtyři žáci vypověděli, že důvodem jejich nespokojenosti byla neschopnost a nezájem poskytovatele praxe. Předejít tomuto problému by se dalo takovým způsobem, že by žáci chodili na odbornou praxi pouze k firmám, se kterými škola dlouhodobě spolupracuje a má s nimi smluvní vztah. U takovýchto firem se předpokládá, že bude žákům věnována dostatečná pozornost. Mezi smluvní firmy školy patří ČSOB, KB, ČP a Poštovní spořitelna.

Deset respondentů bylo v rámci plnění souvislé praxe nespokojeno s nedostatečnou přípravou ze strany školy. K tomuto problému by bylo velice obtížné vytvořit stručný návrh pro zlepšení. Předpokládám, že obsah navrhovaných změn by nabyl rozsahu diplomové práce. Myslím, že nejsem pro zpracování této problematiky dostatečně kompetentní. Bylo by nutné přepracovat celý školní vzdělávací program, včetně náplně a časové dotace předmětů pro obor Finanční a logistické služby.

7.3 ROZSAH PRAXE MIMO ŠKOLU

Na otázku, zda by žáci chtěli více odborné praxe mimo školu, dvě třetiny z nich odpověděli, že jim aktuální rozsah praktického výcviku vyhovuje, a jedna třetina žáků by chtěla více souvislé praxe.

V této otázce navrhuji kompromis. Zahrnula bych odbornou praxi už do prvního ročníku, a to v délce jednoho týdne. Přestože žáci v prvním ročníku nemají ještě dostatek teoretických znalostí, mimoškolní praxe by jim dokázala pomoci ve vstřebávání učiva pro další ročník studia. Praxe by žákům umožnila nahlédnout do pracovního života a získat například brigádu na letní prázdniny. Žákům druhých ročníků bych ponechala mimoškolní praxi v rozsahu dvou týdnů. Pro žáky třetích ročníků bych doporučila souvislou praxi po dobu tří týdnů, tedy o týden delší, než stanovuje ŠVP. Pokud by se odborné praxe nevešly do harmonogramu školního roku, volila bych možnost absolvování mimoškolní praxe v době letních prázdnin.

7.4 ABSOLVOVÁNÍ A KONTROLA PRAXE MIMO ŠKOLU

V otázce číslo pět jsem se žáků ptala, zda na odbornou praxi chodili. Našli se žáci, kteří na ni chodili, ale jen po zkrácenou dobu, a dokonce i žáci, co odbornou praxi neabsolvovali vůbec. Tito žáci by tedy neměli být klasifikováni z předmětu praxe, a přesto byli. Ve škole jen odevzdali potvrzenou smlouvu a záznam o praxi. To, zda razítko a podpis na smlouvě zfalšovali, nebo mají někoho známého, který pracuje ve

vybrané firmě a potvrdí jim potřebné dokumenty, se mohu jen domnívat. A právě s tímto problémem, tedy absolvováním praxe v celém rozsahu, souvisí otázka číslo šest, která je zaměřená na kontrolu docházení na praxi. Ptala jsem se žáků, zda v průběhu odborné praxe přišel do firmy některý z vyučujících školy, aby se ujistil, že žáci praxi skutečně absolvují. Z dotazníku vyplynulo, že pouze pět žáků bylo osobně či telefonicky zkontrolováno v průběhu mimoškolní praxe.

Co se týče této problematiky, navrhovala bych, aby vyučující, v tomto případě paní Bc. Pavlína Kašparová, která má na starosti odborné praxe oboru Finanční a logistické služby, začala žáky v průběhu praxí více kontrolovat. Zvolila bych kontrolu telefonickou u každého žáka alespoň jednou v průběhu mimoškolní praxe. Tato varianta se jeví jako poměrně nenáročná a ne příliš nákladné řešení. Finančně i časově náročnější by byla kontrola žáků osobně, která by však přinesla stoprocentní výsledky, a proto bych navrhovala kontrolovat žáky i tímto způsobem, alespoň v těch případech, kdy žáci svou praxi vykonávají ve firmách sídlících v okruhu 15 km od místa školy.

7.5 VYUČUJÍCÍ ODBORNÉHO VÝCVIKU VE ŠKOLE

Dotazníkové šetření ukázalo, že vesměs všichni žáci jsou spokojeni s vyučujícím odborného výcviku ve škole. Profese pedagoga si vyžaduje celoživotní vzdělávání, a tak není zcela od věci, aby škola poskytovala paní Bc. Pavlíně Kašparové prostor a prostředky pro další školení, semináře a kurzy.

7.6 ROZSAH ODBORNÉHO VÝCVIKU VE ŠKOLE

Jak je patrné z výsledků výzkumného šetření, žáci jsou spokojeni s rozsahem hodin odborného výcviku ve škole. Na jednu stranu jsou spokojeni s rozsahem hodin praxe ve škole, ale na druhou stranu si žáci stěžují, že nejsou na jejich mimoškolní praxi dobře připraveni. Proto bych zvýšila dotaci hodin odborného výcviku ve škole. Zavedla bych u každého ročníku praxi ve škole o rozsahu šesti vyučujících hodin. Každému ročníku bych přidělila jeden den v týdnu (6 vyučovacích hodin), který budou trávit ve specializované učebně a budou se vyučovat odbornému výcviku.

7.7 VYBAVENÍ UČEBNY PŘEDMĚTU PRAXE VE ŠKOLE

V jedné z otázek dotazníkového šetření jsem zjišťovala celkový stav a funkčnost technického vybavení učebny pro praktický výcvik. 27 z 36 respondentů odpovědělo, že v učebně odborného výcviku jsou problémy s technikou na denním pořádku.

Navrhovala bych, aby byly realizovány pravidelné prohlídky technického vybavení učebny, a to alespoň jedenkrát za měsíc. Na pravidelné kontroly a případné opravy počítačů a příslušenství by mohla škola najmout specialistu (ať už firmu nebo fyzickou osobu). Toto řešení by však pro školu znamenalo další a poměrně vysoké výdaje. Méně nákladná by pro školu byla taková údržba, kterou by zajišťoval vyučující informatiky. Učiteli informatiky by mohlo být připlaceno za vykonávané služby pro školu nebo za čas strávený údržbou by se mu snížil týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti. Rozsah hodin se snižuje podle počtu žáků, které škola má. Střední odborná škola a Střední odborné učiliště v Trutnově navštěvuje do pětiset žáků. Z toho vyplývá, že učitel informatiky by měl snížený týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti o 4 hodiny. *„Je-li pověřeno výkonem funkce metodika informačních a komunikačních technologií více pedagogických pracovníků, sníží se každému z nich rozsah přímé pedagogické činnosti podle ředitelem školy přiděleného počtu žáků nebo tříd“* (Předpis č. 75/2005 Sb., § 3, odst. 4).

7.8 BUDOUCÍ ZAMĚSTNÁNÍ V OBORU STUDIA

Poslední otázka dotazníkového šetření zjišťovala, zda žáci uvažují po ukončení školy o nástupu do zaměstnání v oboru, který je stejný či podobný tomu, který studují na SOŠ a SOU Trutnov. Devět z 36 dotázaných žáků je přesvědčeno o tom, že nechtějí pracovat v oboru finanční a logistické služby, a dalších 15 z nich zatím není rozhodnuto.

Vymyslet návrh, aby žáci chtěli po ukončení školy pracovat ve stejném oboru, který studují, není lehké. Školní vzdělávací program by se mohl více zaměřit na praktickou přípravu, která by pro žáky byla dostatečnou motivací. Je jasné, že teoretická příprava je velice důležitá, je základem všeho a praxe bez ní by nebyla možná, ale pro žáky není příliš zábavná a poutavá. Motivací pro žáky by mohlo být také vytvoření dalšího volitelného předmětu – „fiktivní pošta“ – kde by si žáci sami založili poštovní pobočku a byli by odpovědní za její provoz a fungování. V neposlední řadě by žáky mohly motivovat také nejrůznější soutěže a projekty, ve kterých by navíc mohli být za

dobré umístění (ať už v soutěži, nebo za dobře promyšlený projekt) finančně či materiálně odměnění, což by pro žáky byla rozhodně velká motivace.

7.9 ODMĚNA ZA ABSOLVOVÁNÍ ODBORNÉ PRAXE MIMO ŠKOLU

Svůj další nápad pro zlepšení praxe jsem zaměřila na to, jak motivovat žáky k tomu, aby na odbornou mimoškolní praxi chodili rádi a absolvovali ji v celém rozsahu. Ve smlouvě o zabezpečení souvislé praxe (příloha F), v části V. Další ustanovení, je uvedeno, že při výkonu odborné praxe bude žák vykonávat neproduktivní činnost. A to znamená, že za odbornou mimoškolní praxi nebude žák nijak finančně odměněn.

Podle mého návrhu, by ve smlouvě mělo být zaznamenáno, že žák vykonává produktivní činnost. (Podle Školského zákona se za produktivní činnost považuje taková činnost, která přináší příjem). Žák by pak mohl být za práci, kterou vykoná na odborné mimoškolní praxi, odměňován mzdou. Školský zákon také uvádí, že minimální výše měsíční odměny za produktivní činnost (žáků realizujících praxi), pro pracovní dobu v rozsahu 40 hodin týdně, je 30 % minimální mzdy. Při jiné stanovené délce týdenní pracovní doby, nebo když žák nevykonává produktivní činnost po dobu celé praxe, se výše odměny za produktivní činnost úměrně upraví.

Domnívám se, že by se tímto dalo předejít problému, že žáci odbornou souvislou praxi mimo školu nesplní vůbec, nebo jí neabsolvuji v celém rozsahu. Na druhou stranu by se žákům a škole pravděpodobně ztížilo hledání míst, kde by souvislou praxi mohli vykonávat. Přijmout žáka na praxi je už tak pro firmu starost navíc, a ještě by za to měli platit.

7.10 KLASIFIKACE MIMOŠKOLNÍ PRAXE

Hodnocení souvislé odborné praxe tvoří polovinu známky na vysvědčení z předmětu „praxe“. Druhá polovina je tvořena známkou z odborného výcviku ve škole. Z vlastní zkušenosti vím, že na SOŠ a SOU Trutnov se mimoškolní praxe hodnotí téměř vždy známkou výborně. Troufám si tvrdit, že je nespravedlivé, když všichni žáci dostanou nejlepší stupeň hodnocení. Není přece možné, aby všichni žáci absolvovali praxi stejně. A to se v tomto případě nezabývám žáky, kteří zfalšovali dokumenty o praxi (smlouva o zabezpečení souvislé odborné praxe, záznam o praxi) a na odbornou praxi nechodili.

Navrhovala bych, aby škola vytvořila hodnotící tabulku pro žáka plnícího odbornou praxi. Instruktoři praxe by měli výčet úkolů, které žák má na mimoškolní praxi vykonávat a k těm by připisovali buď známku, nebo slovní hodnocení. Pokud by tam byla uvedena činnost, kterou žák na souvislé praxi nevykonával, instruktor by ji nehodnotil (nevyplňoval). V hodnotící tabulce by mohly být například tyto činnosti:

- obsluha počítače a jeho příslušenství,
- práce v textovém a tabulkovém editoru,
- psaní všemi deseti,
- práce s účetním programem,
- vyhledání informací,
- řešení problémů,
- jazykové znalosti,
- vyřizování korespondence,
- schopnost samostatné práce,
- znalosti v platebním styku,
- komunikace se zákazníky...

7.11 SOUHRN NÁVRHU

Největší změny v organizování a vedení odborných praxí bych udělala ve smlouvě o zabezpečení souvislé odborné praxe, kde bych změnila ten odstavec, ve kterém je psáno, že žák na praxi vykonává neproduktivní činnost, a tak mu za ni nenáleží žádná odměna. Neproduktivní činnost bych změnila na produktivní činnost, a žáci by tedy mohli být odměňováni za absolvování souvislé mimoškolní praxe, což by pro ně znamenalo daleko větší motivaci k absolvování praxe v celém rozsahu.

Další změna by pak směřovala ke klasifikaci mimoškolní praxe instruktory, především ve vytvoření hodnotící tabulky žáků na souvislé praxi pro instruktory.

Dále bych se zabývala místem výkonu mimoškolní praxe, aby odborná praxe více souvisela s oborem, který žáci studují.

V neposlední řadě bych kladla velký důraz na kontrolu žáků vyučujícími školy při docházení na odbornou praxi do firem. Pak by se nestávalo, že žáci neabsolvují praktický výcvik v celém rozsahu.

8 DISKUZE

Při výzkumném šetření se objevily některé nesrovnalosti, které jsou i předmětem této diskuze. Já sama jsem navštěvovala SOŠ a SOU Trutnov po dobu čtyř let (2004 – 2008), nikoli však obor Finanční a logistické služby, ale obor Poštovní a peněžní služby. Domnívám se, že oba tyto studijní obory jsou si velice podobné.

Při zjišťování, zda žáci absolvovali mimoškolní praxi, jsem se dozvěděla, že 30 z celkových 36 dotázaných ji absolvovalo v plném rozsahu, čtyři žáci ve zkrácené formě a dva žáci na souvislou mimoškolní praxi vůbec nechodili. I přesto, že jsem žáky upozorňovala na to, že dotazníky jsou anonymní a že se do rukou jejich vyučujících nedostanou, domnívám se, že ne všichni žáci odpověděli zcela upřímně. Když jsme já a moji spolužáci z oboru Poštovní a peněžní služby plnili mimoškolní praxi, docházka na ni byla zcela odlišná. Vím jistě, že z celkového počtu 30 mých spolužáků pouze 10 absolvovalo praxi v plném rozsahu a 12 ve zkrácené verzi. Osm žáků na praxi nechodilo vůbec.

Velice diskutabilní jsou problémy týkající se vyhledávání místa pro absolvování mimoškolních praxí, zajištění odpovědného instruktora, který za žáky zodpovídá a řídí je, a na to navazující odměňování žáků za činnosti, které ve firmách vykonávají. Z mého pohledu by tyto problémy mohl vyřešit dostatek finančních prostředků, které bohužel nejsou k dispozici. Firmy by za přijetí žáků na souvislou mimoškolní praxi obdržely od školy určitý peněžní příspěvek, ze kterého by pak byl samozřejmě odpovídající částkou odměněn instruktor, který by se žákům věnoval, a také žák, jenž při svém absolvování souvislé praxe vykonává alespoň částečně produktivní činnost, a tak by za ní měl být také odměněn.

9 ZÁVĚR

Cílem práce bylo vytvoření návrhu pro další organizování a řízení odborné praxe na vybrané střední škole. Aby bylo možné vytyčeného cíle dosáhnout, bylo provedeno dotazníkové šetření a minirozhovory. Cílovou skupinou dotazníkového šetření byli žáci třetího a čtvrtého ročníku SOŠ a SOU Trutnov, oboru Finanční a logistické služby. Minirozhovor byl zaměřen na instruktory odborných praxí, kteří mají za úkol vést, řídit a kontrolovat žáky v průběhu absolvování jejich souvislé praxe mimo školu.

Výzkumné šetření realizované v rámci této bakalářské práce zjistilo, že požadavky, které si škola pro praktické vyučování ve škole i mimo ni, stanovuje, jsou částečně plněny. *Cílem předmětu praxe je získat poznatky, vědomosti a dovednosti potřebné pro zvládnutí základních technologických postupů z oblasti poštovních a peněžních služeb, zejména na pracovištích České pošty s.p.* (ŠVP 2013, s. 147). Žáci, kteří úspěšně dokončí studium oboru Finanční a logistické služby, jsou vybaveni potřebnými kompetencemi důležitými pro úspěšné prosazení se na trhu práce. Absolventi mohou být zaměstnáni na poštách, v bankách, pojišťovnách a v nejrůznějších přepravních společnostech.

Z kapitoly 8 Diskuze v bakalářské práci je patrné, že organizování a řízení praxí má stále poměrně velké nedostatky, které je potřeba pečlivěji analyzovat a snažit se je odstranit.

Získáním a zpracováním výsledků výzkumného šetření a následným vytvořením návrhu pro další vedení a organizování odborných praxí danou školou bylo dosaženo cíle této bakalářské práce.

LITERATURA

ČADÍLEK, M., LOVEČEK, A., 2005. *Didaktika odborných předmětů* [online]. Brno. [vid. 14. 1. 2014]. Dostupné z:

<http://www.uloz.to/x1AtCxZ/didaktika-odbornych-predmetu-cadilek-lovecek-kniha-pdf>

GAVORA, P. 2010. *Úvod do pedagogického výzkumu* [online]. Brno. [vid. 20. 3. 2014]. Dostupné z: http://toc.nkp.cz/NKC/201008/contents/nkc20102108688_1.pdf

Historie školy In: *SOŠ a SOU Trutnov*, 2012. [online]. Trutnov. [vid. 20. 1. 2014]. Dostupné z:

<http://sou-trutnov.cz/view.php?nazevclanku=historie-skoly&cislocclanku=2009100001>

Charakteristika školy, 2012 In: *SOŠ a SOU Trutnov* [online]. Trutnov. [vid. 20. 1. 2014]. Dostupné z: <http://sou-trutnov.cz/view.php?nazevclanku=charakteristika-skoly&cislocclanku=2009100002>

JŮVA, V., 1995. *Úvod do pedagogiky*. 2. rozš. vyd. Brno: Paido. ISBN 80-85931-06-0.

MACKŮ, R., 2008. *Filozofování s dětmi jako způsob výchovy zážitkem ve volném čase* [online]. [vid. 13. 1. 2014]. Dostupné z http://www.p4c.cz/repository/filozofovani-s-detmi-jako-zpusob-vychovy-za-_4e6da5e746c33.pdf

NEDĚLKA, A., 2012. *Motivace volby povolání* [online]. Brno [vid. 2. 3. 2014]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/350953/pedf_b/Bakalarska_prace_Ales.txt

Organizační řád, Hodnocení a klasifikace žáků. 2005. In: *Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Mladá Boleslav* [online]. Mladá Boleslav [vid. 15. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.odbskmb.cz/vyuka/priloha1.php>

PAŘÍZEK, V., 1994. *Obecná pedagogika*. Praha: Karolinum. ISBN 80-7066-339-1

PELIKÁN, J., 1995. *Výchova jako teoretický problém*. 1. vyd. Ostrava: Amosium servis. ISBN 80-85498-27-8.

PRŮCHA, J., 2000a. *Přehled pedagogik: úvod do studia oboru*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-399-4.

PRŮCHA, J., 2002b. *Moderní pedagogika*. 2. upr. a dopl. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-631-4.

Předpis č. 75/2005 Sb. Nařízení vlády o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, 2005. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Praha. [vid. 10. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-75>

SIROTKOVÁ R., *Je odborná praxe na střední škole smysluplná?* [online]. Národní ústav odborného vzdělávání [vid. 13. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/kurikulum/je-odborna-praxe-na-stredni-skole-smysluplna>

Směrnice Rady 94/33/ES o ochraně mladistvých pracovníků, 1994. [online]. Brusel. In: *Přístup k právu Evropské unie* [vid. 13. 1. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LeUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31994L0033:CS:HTML>

Školní vzdělávací program: Finanční a logistické služby, 2013. [online]. Trutnov. In: *SOŠ a SOU Trutnov*. [vid. 11. 12. 2013]. Dostupné z: http://www.sou-trutnov.cz/storage/svp/SVP-Financni_a_logisticke_sluzby_od_1-9-2013.pdf

Učení, 2012. In: *Zpaměti.cz*. [online]. [vid. 26. 3. 2014]. Dostupné z: <http://zpameti.cz/uceni/>

Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání v konzervatoři, 2005. [online]. Praha. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [vid. 10. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-13-2005-sb-1>

ZAHRADNÍK, J., 2014. *Kritéria pro přijetí uchazeče do denní formy oboru vzdělávání s maturitní zkouškou 37-42-M/01 Logistické a finanční služby pro školní rok 2014/2015*. In: *SOŠ a SOU Trutnov*. [online]. Trutnov. [vid. 26. 1. 2014]. Dostupné z: http://www.sou-trutnov.cz/images/prijimacky/2014_2015/lfs14_15.pdf

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), 2004. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. Praha. [vid. 10. 1. 2014]. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/Predpisy1/sb190-04.pdf>

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, 2007. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Praha. [vid. 10. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.zakonik-prace.cz/7zakonik-prace.html>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Učební plán předmětu Praxe pro první ročník

Příloha B – Učební plán předmětu Praxe pro druhý ročník

Příloha C – Učební plán předmětu Praxe pro třetí ročník

Příloha D – Učební plán předmětu Praxe pro čtvrtý ročník

Příloha E – Podpisový seznam po seznámení s pravidly při praxi ve škole

Příloha F – Smlouva o zabezpečení souvislé odborné praxe

Příloha G – Záznam o praxi

Příloha H – Dotazník

Příloha CH – Otázky minirozhovor

Příloha A – Učební plán předmětu Praxe pro první ročník

Ročník: 1. Počet hodin v ročníku: 64 (2 hodiny týdně)		
Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematický celek Obsah vzdělávání	Dotace hod.
Žák: - poskytne první pomoc při úrazu na pracovišti - zná povinnosti zaměstnance i zaměstnavatele v případě úrazu na pracovišti - dodrží zásady pro požární prevenci	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci - hygiena zdraví - požární prevence	2
Žák: - dodržuje platné všeobecné normy a předpisy - dodržuje obchodní podmínky - zorientuje se v základních mezinárodních úmluvách týkajících se poštovního provozu	Základní legislativní normy a předpisy - poštovní zákon - poštovní pravidla - poštovní podmínky - akta světové poštovní unie	2
Žák: - rozliší a zvládne technologické postupy společné pro zasilání zásilek - zorientuje se ve specializovaném softwaru pro příjem zásilek	Společné zasilací podmínky - obsah, obal a balení - hmotnost, rozměry - poštovní adresa - adresní strana zásilky - udaná cena	10
Žák: - zvládne technologické postupy pro příjem vnitrostátních zásilek - zvládne práci při příjmu zásilek na specializovaném softwaru	Vnitrostátní poštovní zásilky - obyčejné zásilky - doporučené zásilky - cenné zásilky	12
Žák: - zvládne technologické postupy pro příjem zásilek do zahraničí - zvládne práci při příjmu mezinárodních zásilek na specializovaném softwaru	Poštovní zásilky do zahraničí - celní řízení ČR - obyčejné zásilky - doporučené zásilky - cenné psaní - cenný balík - standardní balík	12
Žák: - zvládne technologické postupy při poskytování doplňkových služeb k zásilkám - zvládne práci při příjmu zásilek s doplňkovými službami na specializovaném softwaru	Doplňkové služby - do vlastních rukou - dodejna, dobírka - zkrácená odběrní lhůta - dispozice odesílatele	10
Žák: - zvládne technologické postupy pro příjem ostatních zásilek - zvládne práci při příjmu ostatních zásilek na specializovaném softwaru - uplatní obchodní přístup při výběru ostatních zásilek	Ostatní poštovní zásilky - obchodní balík - profí balík - zásilkový balík - zásilky EMS - tiskové zásilky - obchodní psaní - RPIM	16

Příloha B – Učební plán předmětu Praxe pro druhý ročník

Ročník: 2. Počet hodin v ročníku: 96 (3 hodiny týdně)		
Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematický celek Obsah vzdělávání	Dotace hod.
Žák: - zvládne technologická postupy pro příjem služebních poštovních zásilek - zvládne práci při příjmu služebních zásilek na specializovaném softwaru	Služební zásilky - obyčejné zásilky - doporučené zásilky - cenné psaní (odvod-příděl)	6
Žák: - zvládne technologické postupy při přepravě listovních a balíkových zásilek - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů - pracuje se specializovaným softwarem při přepravě zásilek	Přeprava poštovních zásilek - zásilky vybrané ze schránky, odstranění závad - zpracování listovních zásilek - denní razítko, příležitostní razítko - zpracování uzávěrů a závěrů - přepravní doklad k uzávěru a závěru - zásilky a uzávěry s vysokou udanou cenou	17
Žák: - dodrží zásady při příjmu a výplatě peněz - zvládne technologické postupy při příjmu a výplatě peněz	Peníze v poštovníctví - bankovky, mince (ochranné prvky bankovek)	3
Žák: - dodrží pokladní kázeň - dodrží zásady při vykazování pokladních přebytků a schodků - zvládne technologické postupy při odvodech, přidělech peněz - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů	Pokladní, odvodová a přidělová služba - pokladní kázeň - pokladní přebytky a schodky - tvoření odvodů a přidělů peněz - podpisový vzor - žádost o peněžní příděl	3
Žák: - zvládne technologické postupy při přípravě zásilek určených k dodání - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů	Příprava a přezkušování zásilek určených k dodání - zásilky zařízené doplatným - prokazování oprávnění k převzetí zásilky - odběrní lhůta zásilek - opatření adresáta	6
Žák: - zvládne technologické postupy doručování zásilek fyzickým a právnickým osobám - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů - provede výpočty spojené s vyúčtováním doručovatelů	Doručování zásilek - zapisování zásilek do dodacích dokladů - listovní doručovací karta - zásilky s dobírkou - úhrnný dodací lístek - postupy při doručování zásilek - vyúčtování s doručovateli	23
Žák: - zvládne technologické postupy vydávání zásilek fyzickým a právnickým osobám - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů - provede výpočty spojené s vyúčtováním přepážkového pracovníka	Vydávání zásilek - žádost o odnášku zásilky - poštovní přihrádky - vydávací kniha - předávání zásilek mezi pracovišti - postupy při předávání zásilek - vyúčtování přepážkového pracovníka	23

Žák: - zvládne technologické postupy při vyřizování reklamaci - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů	Přepážky při dodávání zásilek - odmítnutí převzetí zásilky - vracení zásilky - změna místa dodání - zásilky poškozené, nesprávně dodané - neodbytné zásilky - reklamační řízení	15
---	--	-----------

Příloha C – Učební plán předmětu Praxe pro třetí ročník

Ročník: 3. Počet hodin v ročníku: 64 (2 hodiny týdně)		
Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematický celek Obsah vzdělávání	Dotace hod.
Žák: - zvládne technologické postupy při příjmu a dodávání poštovních poukázek vnitrostátních - zvládne technologické postupy při příjmu poštovních poukázek do zahraničí - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů - pracuje se specializovaným softwarem při příjmu poštovních poukázek	Platby poštovními poukázkami - druhy vnitrostátních poštovních poukázek - poštovní poukázky do zahraničí - příjem, přeprava a dodání poštovní poukázky D	12
Žák: - dodrží platné zásady a předpisy pro dodávání poštovních poukázek - zvládne technologické postupy při doručování i vydávání poštovních poukázek - uplatní poznatky při dosílce a vrácení poštovních poukázek - dodrží platné zásady pro zacházení s neodbytnými poštovními poukázkami - provede výpočty spojené s vyúčtováním doručovatele a pracovníka přepážky - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů	Dodávání poštovních poukázek - vydávání poštovních poukázek u přepážky - doručování poštovních poukázek bez peněz - doručování poštovních poukázek s penězi - dosílka a vrácení poštovních poukázek - neodbytné poštovní poukázky	12
Žák: - zvládne technologické postupy při vyplácení důchodů - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů - rozhodne o příjemci důchodu - provede výpočty spojené s vyúčtováním s doručovatelem	Důchodová služba - výplatní doklad důchodů - výplata důchodů jiné osobě - doručování důchodů a výplata u přepážky - vyúčtování s doručovatelem	17
Žák: - zvládne technologické postupy přihlášení plátce, evidence a provádění změn plátce - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů	SIPO - platební doklady SIPO - spojovací číslo plátce - změny údajů plátce	4
Žák: - zvládne technologické postupy přihlášení, evidence a změny rozhlasového a televizního poplatníka - zvládne technologické postupy odhlášení rozhlasového a televizního poplatníka - zpracuje doklady vyplývající z technologických postupů	Rozhlasová a televizní služba - přihlášení rozhlasového a televizního poplatníka - změny údajů poplatníka - odhlášení poplatníka	4

Žák: - zvládne technologické postupy příjmů sázenek - zvládne technologické postupy při výplatě výher - zvládne technologické postupy při vyúčtování sázenek a losů - uplatní obchodní přístup při jednání s klientem	Sázková služba - sázkové hry a loterie, losy - příjem sázek - vyúčtování sázenek a losů - výplata výher	4
Žák: - zvládne technologické postupy bankovních operací - rozliší základní pojmy - zvládne technologické postupy při příjmu a výplatě v rámci bankovních služeb	Bankovní služby - všeobecná ustanovení - doklady - vklady a výplaty - bezhotovostní operace	4
Žák: - zvládne technologické postupy při založení vkladní knížky - zvládne technologické postupy při vkladech a výplatách na vkladní knížky - odliší výhody a nevýhody spoření na vkladní knížky - uplatní obchodní přístup při jednání s klientem - pracuje se speciálním softwarem	Vkladní knížky - založení vkladní knížky - vklady a výplaty - změny na vkladní knížce - umoření a zrušení vkladní knížky	7

Příloha D – Učební plán předmětu Praxe pro čtvrtý ročník

Ročník: 4. Počet hodin v ročníku: 60 (2 hodiny týdně)		
Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematický celek Obsah vzdělávání	Dotace hod.
Žák: - rozliší výhody a nevýhody a zváží možná rizika při provádění peněžních transakcí prostřednictvím účtu - zvládne technologické postupy při založení účtu - zvládne technologické postupy pro ukládání a vybírání peněžních prostředků na účet - pracuje se speciálním softwarem - uplatní obchodní přístup při jednání s klientem	Bankovní služby - účty pro fyzické osoby - založení účtu - vklady a výplaty - bezhotovostní operace	8
Žák: - rozliší výhody a nevýhody a zváží možná rizika při provádění peněžních transakcí prostřednictvím účtu - zvládne technologické postupy při založení účtu - zvládne technologické postupy pro ukládání a vybírání peněžních prostředků na účet - pracuje se speciálním softwarem - uplatní obchodní přístup při jednání s klientem	Bankovní služby - účty pro fyzické osoby - účty pro právnické osoby - založení účtu - vklady a výplaty - bezhotovostní operace	8
Žák: - rozliší výhody a nevýhody a zváží možná rizika - rozliší principy spořicí a investičních produktů - uplatní obchodní přístup při jednání s klientem	Bankovní služby - ostatní investiční a spořicí produkty - magnetické platební karty - účty s měnou euro - termínovaný vklad - investiční programy - spořicí účty	10
Žák: - rozliší výhody a nevýhody a zváží možná rizika - zorientuje se v základní nabídce pojistných produktů - pracuje s údaji a doklady v oblasti pojišťovnictví - uplatní obchodní přístup při jednání s klientem	Pojišťovnictví na České poště s.p. - životní pojištění - majetková pojištění - kombinovaná vkladová pojištění - povinné ručení	8
Žák: - dodržuje platné předpisy při příjmu a přepravě zásilek - zvládne technologické postupy při příjmu a přepravě zásilek - uplatní obchodní přístup při příjmu zásilek - zpracovává a vyúčtovává doklady vyplývající z technologických postupů	Příjem a přeprava zásilek - společné zásilací podmínky - vnitrostátní zásilky - zásilky do zahraničí - ostatní služby - doplňkové služby - služební zásilky - vyúčtování přepážky	12

Žák: - dodržuje platné normy a předpisy pro dodání - zvládne technologické postupy při dodávání zásilek - zpracuje a vyúčtuje doklady vyplývající z technologických postupů	Dodávání zásilek - příprava zásilek k dodání - doručování zásilek - vydávání zásilek - vyúčtování zásilek	8
Žák: - dodržuje platné normy a předpisy při zpracování poštovních poukázek - zvládne technologické postupy pro zpracování poštovních poukázek - zpracuje a vyúčtuje doklady vyplývající z technologických postupů	Platební styk poštovními poukázkami - Příjem a přeprava poštovních poukázek - Příjem a přeprava poštovní poukázky D - dodávání poštovních poukázek - vyúčtování poštovních poukázek	6

Příloha F – Smlouva o zabezpečení souvislé odborné praxe

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Trutnov, Volanovská 243
tel.: 499 315 111, 736 619 537; sekretariat@sou-trutnov.cz, www.sou-trutnov.cz

SMLOUVA O ZABEZPEČENÍ SOUVISLÉ ODBORNÉ PRAXE

I. Smluvní strany

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště
Volanovská 243
541 01 Trutnov
Zastoupená Mgr. Jiřím Zahradníkem – ředitelem školy
IČO: 00 529 681

a

.....
uzavírají smlouvu o zabezpečení souvislé odborné praxe vykonávané v organizaci dle
podmínek stanovených touto smlouvou.

II. Údaje o žákovi

Jméno a příjmení:.....

Třída:..... Datum narození:.....

Trvalé bydliště:.....

III. Předmět smlouvy

Předmětem smlouvy je spolupráce smluvních stran při zajištění odborné praxe. Žáci mohou
vykovávat práce, které se vztahují k jejich budoucímu uplatnění.

Jedná se především o:

- jednoduché účetní práce spojené s vyhotovováním dokladů, jejich kontrolou a archivací.
- práce související s logistikou podniku.
- administrativní práce s využitím výpočetní techniky.
- zpracování poštovních zásilek.

Obě smluvní strany se dohodly, že místem konání odborné praxe bude toto pracoviště:
(vyplňte název a adresu jen v případě, že se liší od adresy sídla firmy):

.....
.....

Vedením odborné praxe ze strany SOŠ a SOU Volanovská 243, Trutnov je pověřena:

Bc. Pavlína Kašparová – učitelka praxe, tel: 724 896 087, e-mail: kasparova@sou-trutnov.cz

Instruktořem ze strany organizace je pověřen(a):

....., tel.:

IV. Časový harmonogram praxe

Praxe bude vykonávána v období: **19.5.2014.-30.5.2014**

Odborná praxe bude vykonávána v pracovní dny /pondělí – pátek/. Strany této smlouvy berou na vědomí, že žák mladší 18 let může odbornou praxi vykonávat nejvýše v rozsahu 40 týdně a současně 8 hodin denně. Denní pracovní dobu stanovuje poskytovatel odborné praxe (organizace) v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce v platném znění.

V. Další ustanovení

SOŠ a SOU Volanovská 243, Trutnov se zavazuje informovat žáka o účelu, obsahu a zásadách odborné praxe. Žák je povinen dodržovat pracovní dobu stanovenou v organizaci.

Na žáka se v době konání praxe podle zákona č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a další související předpisy. Za dodržení těchto ustanovení odpovídá v době praxe organizace.

Pedagogickému pracovníkovi SOŠ a SOU Volanovská 243, Trutnov, který za praxi odpovídá, bude umožněn přístup na pracoviště za účelem provedení průběžné kontroly žáka.

Pověřený instruktor ze strany organizace (viz bod III.) bude zajišťovat odborný dohled nad žákem, kontrolovat dodržování pracovní doby a pracovní kázně. Tento pracovník v závěru odborné praxe zajistí stručné písemné zhodnocení pracovní morálky žáka, jeho chování, přístup k práci a úroveň provedené práce.

Strany této smlouvy sjednávají, že při výkonu odborné praxe bude žák vykonávat neproduktivní činnost (souvislá odborná praxe je bezplatná).

Žáci písemně zpracují formou zprávy průběh praxe, podle pokynů učitele. Pokyny se budou týkat věcné a formální stránky. Písemná práce bude klasifikována a známka bude zahrnuta do celkového hodnocení předmětu Praxe. Organizace sama posoudí, které informace z její strany nebudou žákovi poskytnuty.

Jakéko-li porušení povinností ze strany žáka se organizace zavazuje neprodleně ohlásit vedoucí odborné praxe Bc. Pavlíně Kašparové na tel: 724 896 087, popř. Mgr. Jiřímu Zahradníkovi tel.: 724 896 170.

Žák bude vykonávat pracovní činnosti zařazené do kategorie I. dle kategorizace prací. A to v souladu se zákonem č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách a vyhláškou č. 373/2013 o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče v platném znění.

VI. Závěrečná ustanovení

Smluvní strany mohou tuto smlouvu písemně vypovědět s 3 denní výpovědní lhůtou, která počíná běžet dnem následujícím po doručení výpovědi druhé smluvní straně. Tato smlouva též zaniká odvoláním ze strany SOŠ a SOU Trutnov.

Tato smlouva nabývá účinnosti dnem jejího podpisu.

Tato smlouva byla vyhotovena ve dvou stejnopisech.

Organizace si ponechá jedno vyhotovení a SOŠ a SOU Volanovská 243, Trutnov obdrží druhé vyhotovení.

Smluvní strany prohlašují, že tato smlouva vyjadřuje jejich vážnou a svobodnou vůli, že jejímu obsahu rozumějí, na důkaz čehož připojují své podpisy.

V dne:

V Trutnově dne:

.....
podpis, razítko
vedení organizace

.....
Mgr. Jiří Zahradník, ředitel školy
SOŠ a SOU Trutnov

Příloha G – Záznam o praxi

ZÁZNAM O PRAXI

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA
A STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ
Volanovská 243, 541 01 Trutnov
ODLOUČENÉ PRACOVIŠTĚ ☺
Pražská 131, 541 01 TRUTNOV

Žáka (yně) :
Adresa :
Tel. :

Den	Pracovní činnost	Podpis

Hodnocení žáka za celé období praxe :

**Odborná praxe oboru Finanční a logistické služby
2014**

Výzkum, jehož dotazníkové šetření máte před sebou, provádí Bc. Martina Kyselá, studentka Pedagogické fakulty Technické univerzity Liberec, mezi zhruba 40 žáky. Cílem výzkumu je zjistit aktuální stav odborných praxí a navrhnout doporučení pro další vedení odborných praxí.

Na většinu otázek budete odpovídat zakroužkováním písmene příslušné otázky. Pokud není uvedeno jinak, označte vždy jen jednu variantu odpovědi.

Odpovídejte, prosím, pravdivě.

Za pečlivé vyplnění dotazníku předem děkuji.

Ročník:.....

Název firmy, kde jste absolvovali praxi mimo školu.....

Jméno, kdo za vás byl odpovědný ve firmě.....

1) Jak podle vás souvisela náplň praxe mimo školu s vaším oborem studia?

- a) Minimálně, ve škole se učíme něco jiného
- b) Průměrně, uplatnil/-a jsem některé poznatky ze školy
- c) Značně, vyzkoušel/-a jsem si v praxi to, co se ve škole učíme

2) Pokud jste byl/-a alespoň částečně nespokojen/-a s náplní praxe mimo školu, v čem vidíte chybu?

- a) Nevhodný výběr místa praxe
- b) Neschopnost nebo nezájem poskytovatele
- c) Nedostatečná příprava ze školy

3) Jak byste zhodnotil/-a rozsah praxe mimo školu?

- a) Postačilo by méně odborné praxe
- b) Rozsah praxe je vyhovující
- c) Rozsah praxe je nevyhovující, chtěl/-a bych více kolik dnů, jak často.....

4) Měli jste problém s výběrem praxe mimo školu?

- a) Ne, hledal/-a jsem si místo praxe sám/-a
- b) Ano, ale pomohla mi škola
- c) Ano, byl to velký problém, ale zvládl/-a jsem to sám/-a

5) Chodil/-a jsi na praxi mimo školu?

- a) Ano, celou dobu
- b) Ano, ale ne po celou dobu
- c) Ne,

6) Je kontrolováno absolvování praxe mimo školu vaším učitelem?

- a) Minimálně, zfalšoval/-a jsem materiály potřebné pro absolvování praxe
- b) Průměrně, donesl/-a jsem jen potvrzenou smlouvu a odevzdal/-a záznam o praxi
- c) Značně, zkontrolovali mě v místě praxe osobně nebo telefonicky

7) V čem spatřujete největší přínos souvislé mimoškolní praxe? (možnost volby více možností)

- a) Splnění požadavku školy
- b) Nabytí zkušeností
- c) Seznámení s prostředím
- d) Získání nových dovedností
- e) Jiné.....

8) Jste spokojeni s vyučujícím odborného výcviku ve škole?

- a) Minimálně, jsem nespokojen/-a
- b) Průměrně, jsem spokojen/-a
- c) Značně, je to profesionál

9) Jak byste zhodnotil/-a rozsah odborného výcviku ve škole?

- a) Postačilo by méně hodin odborného výcviku
- b) Rozsah hodin je vyhovující
- c) Rozsah hodin je nevyhovující, chtěl/-a bych více kolik hodin týdně...

10) Vyhovují vám kritéria splnění praxe ve škole, hodnocení?

- a) Minimálně, nároky jsou přemrštěné a hodnocení nespravedlivé
- b) Průměrně, mohlo by se v kritériích splnění praxe a v hodnocení zvolnit
- c) Značně, nemám žádné námitky

11) Jste spokojen/-a s vybavení v učebnách odborného výcviku ve škole?

- a) Minimálně, učebna je nedostatečně vybavena
- b) Průměrně, občas jsou problémy s technikou
- c) Značně, myslím, že je tam vše, co potřebujeme

12) Uvažujete o možnosti nástupu do zaměstnání v oboru stejném, nebo příbuzném?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

Příloha CH – Otázky minirozhovoru

Minirozhovor pro instruktory praxí (mimo školu):

Jsou žáci SOŠ a SOU teoreticky a prakticky připraveni pro absolvování praxe?

Na co by se měli zaměřit učitelé odborného výcviku ve škole?

Zdá se Vám vyhovující podíl teoretické a praktické výuky?

Máte nějaké připomínky ohledně organizace praxe?